

Η ΘΑΛΑΣΣΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ 5525

«ΕΧΟΥΜΕ ΠΗ
ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΑ
ΟΤΑΝ ΕΧΟΥΜΕ
ΠΛΟΙΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ»

ΗΡΟΔΟΤΟΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΤΥΠΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ "ΝΙΚΟΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ"

www.alidromos.gr

e-mail: somkenaf@yahoo.gr

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΑΡ. ΦΥΛΟΥ 123

ΧΡΟΝΟΣ 23ος

ISSN 2654-072X

Η ΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΑΤ ΔΕΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΕΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΝΤΟΠΟΡΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΑΛΛΑ ΕΤΕΡΟΧΡΟΝΙΣΜΕΝΗ ΚΑΛΥΨΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΠΟ ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ» ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ 1/6/2002

ΠΡΟΕΚΚΛΟΓΙΚΑ

Ξεκίνησε, λένε, ο προεκλογικός αγώνας για τις βουλευτικές εκλογές την άνοιξη του 2023. Η κυβέρνηση ζητά την ψήφο μας «για να συνεχίσει το έργο της», η αξιωματική αντιπολίτευση το ίδιο «για να απαλλαγεί η χώρα από την καταστροφική πολιτική της κυβέρνησης». Και τα υπόλοιπα κόμματα είτε για να έχουν «ισχυρή παρουσία» στη νέα Βουλή, είτε για να τρυπώσουν σ' αυτή. Κι όλοι τους ισχυρίζονται πως δεν θα δεχθούν να συνεργαστούν μετεκλογικά με κανένα, γιατί όλοι τους, εκτός από τους ίδιους, είναι διεφθαρμένοι και ανίκανοι. Άπαντες όμως υπόσχονται να αγωνιστούν για το καλό της κοινωνίας, ίσως όλες οι κοινωνικές τάξεις της χώρας έχουν κάποιους λόγους για να προτιμούν αυτή ή την άλλη πολιτική παράταξη. Όλες, πλην των συνταξιούχων της ποντοπόρου ναυτιλίας. Κανένα κόμμα, καμιά κυβέρνηση, κανείς πολιτικός (πλην της εξαίρεσης ενός δίκαιου κι έντιμου, του Γιώργου Αναμερίτη), όχι μόνον δεν έκαναν τίποτε για εμάς, αλλά κυριολεκτικά μας κληνίγησαν και μας κληνούν με χίλιους δύο τρόπους.

Δεν τους αρκούσε πως μας κορόιδευσαν ότι ήμασταν οι αιμοδοτές της ελληνικής οικονομίας, τότε που ήταν κατεστραμμένη, πως ήμασταν φορείς πολιτισμού και νέων ιδεών. Μικρό το κακό, αν σαν αφελείς τους πιστεύαμε. Το «κυνηγινό» τους έγκειται στην άγρια και ασύστολη εκμετάλλευση που υποστήκαμε από όλους τους, με την διαχείριση των κεφαλαίων του Απομαχικού ταμείου μας για την οποία οι όποιες απόψεις ή αντιρρήσεις δεν λαμβάνονταν υπ' όψη, με αγορές ακινήτων που τελικά «καταπατήθηκαν», με «θαλασσοδάνεια» (δανεικά κι αγύριστα) προς επίδοξους εφοπλιστές, με υποχρεωτική

συμμετοχή σε κρατικά ομόλογα και σε καταθέσεις στο εξωτερικό τέτοιου ύψους, που ειδικοί ισχυρίζονται πως αρκούσαν για τις συντάξεις μας για δεκαετίες, χωρίς το ΝΑΤ να έχει καθόλου έσοδα. Οι όποιες καταθέσεις (δολάρια, λίρες, στερλίνες, μάγκα, ελβετικά φράγκα) εξαφανίστηκαν «εν μία νυκτί» εκεί στα μέσα της δεκαετίας του 1980. Αλλά ούτε και αυτό τους αρκούσε. Συνέχισαν το έγκλημα με την κλοπή των συντάξεών μας, μεγαλύτερη αλλά κι απεχθέστερη από οποιασδήποτε άλλης κοινωνικής ομάδας και τώρα που η «εποπτεία» από τους δανειστές μας χαλάρωσε και θα δοθούν κάποιες αυξήσεις στις συντάξεις, για να αναπληρωθεί κάπως η επί τόσα χρόνια υποβάθμιση της ζωής της πλειοψηφίας των Ελλήνων, μόνον εμάς τους συνταξιούχους της ποντοπλοϊκής εξαιρούν. Εμείς δεν θα πάρουμε τίποτα γιατί δεν «πιάσαμε» τα 30 χρόνια συντάξιμης υπηρεσίας, όπως καθιέρωσαν οι προηγούμενοι και διατήρησαν οι τωρινοί. Όποιος έχει ζηήσει επί 20-29 χρόνια (22.000-32.000 ώρες δουλειάς ή stand by- κανείς δεν πήγαινε σπίτι του μετά τη δουλειά), πάνω στη λαμαρίνα και στο πετρέλαιο, μακριά από οικογένεια, χωρίς να μπορεί να παραστεί στη γέννηση των παιδιών ή τον θάνατο των γονιών του, δεν «δικαιούμαστε» ίση μεταχείριση ούτε καν με τους πανταχού παρόντες αμέτρητους λουφαδόρους, που στα 40 (π.χ.) χρόνια υπηρεσίας τους, «απασχολήθηκαν» επί 10.500 ώρες (τότε δούλευαν ή «δουλεύαν» 5ήμερο εβδομαδιαίως). (Λόγω εκλογών που πλησιάζουν ίσως δοθούν κάποια ψήφουλα, κατάργηση κοινωνικής αλληλεγγύης, π.χ., εκτός αν συμφιλιωθεί κι αυτή με την «προσωπική διαφορά»). Στις αγορεύσεις, επερωτήσεις, δευτερολογίες, παρεμβάσεις των βουλευτών μέσα στην -άδεια συνήθως- αίθουσα συνεδριάσεών τους, καμία αναφορά δεν ακούστηκε ποτέ υπέρ των συνταξιούχων ποντοπλοϊκών ναυτικών. Όπως ακούγεται ο αγώνας, είτε για αυτοδυναμία των μεν, είτε για να έχουν λόγο στις μετεκλογικές εξελίξεις των δε, είτε για την εξασφάλιση «έδρας» όλων τους, πιθανόν να κριθεί σε μερικές χιλιάδες ψήφους για τα κόμματα και σε ελάττους για τα πρόσωπα. Δεν γνωρίζουμε πόσες από τις γύρω στις 200.000 ψήφους των συνταξιούχων ναυτικών (φυσικά δεν ζούμε μόνον με τους παλιούς ποντοπλοϊκούς, σίγουρα πάνω από τους μισούς. Και στους πρώην ναυτοπόους της χώρας μετράνε πολλαπλάσια. Η ευκαιρία μας να δείξουμε πως δεν είμαστε τόσο αφελείς όσο μας νομίζουν.

Η «ΝΑΥΤΟΣΥΝΗ»

«Να μη χαθεί η ναυτοσύνη των Ελλήνων» είναι η μόνιμη επωδός στις σχετικές παρεμβάσεις εκπροσώπων του ελληνικού εφοπλισμού. «Ναυτοσύνη» που οι ρίζες της βρίσκονται χιλιετίες πίσω, στους μυθικούς χρόνους, στην Αργοναυτική εκστρατεία, στον Μινωικό Πολιτισμό, στον Τρωικό πόλεμο. Στην Ιωλκό, στη Φαιστό, στην Πύλο. Η ναυτοσύνη των Ελλήνων που διήρκεσε 30-35 αιώνες και που αναπόφευκτα θα χαθεί στις μέρες μας, όσο η τεχνολογία εισχωρεί παντού, αντικαθιστά τα πάντα, χωρίς μέτρο, ακόμη και τον ίδιο τον άνθρωπο. Φυσικά τα μεγέθη της Εμπορικής Ναυτιλίας θα συνεχίσουν να αυξάνονται, «ναυτικοί» θα υπάρχουν, εργάτες-ρομπότ όμως, με απύουσα τη ναυτοσύνη, αυτή την ιδιότητα, τρόπο σκέψης, φιλοσοφία, που υπήρχε ως τώρα είτε εμπρός, είτε πίσω από τις κουρτίνες.

Τι είναι όμως η «ναυτοσύνη»;

1. Είναι η ναυτική τέχνη, οι θεωρητικές και πρακτικές τεχνικές γνώσεις για το πλοίο, το μεταφερόμενο φορτίο, το ταξίδι, η πείρα εν τέλει.
2. Είναι η ευστροφία, η ταχύτητα σκέψης-απόφασης για την άμεση αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων.
3. Είναι η ανάληψη πρωτοβουλιών όταν διαπιστωθεί ότι οι όποιοι «κανονισμοί» εμποδίζουν την επίτευξη του στόχου. «... then fuck the rules» είχε πει ο Άγγλος ταξίαρχος της Αεροπορίας στον «δικό» μας ναύαρχο Αντώνη Αντωνιάδη.
4. Η συντροφικότητα, το φιλότιμο, η αυταπάρνηση.

(συνέχεια σελ. 2)

ΕΥΧΕΣ

Από συναισθηματική ανάγκη που οι γιορτινές μέρες επιτείνουν, εκφράζουμε/στέλνουμε τις ευχές μας στους συναδέλφους, στους φίλους, στους συνέλληνες, σ' όλο τον κόσμο. Ευχές για υγεία, οικογενειακή και ατομική ευτυχία κι ό,τι ο καθένας ονειρεύεται. Καλά ταξίδια και ήρεμες θάλασσες στους συναδέλφους που ταξιδεύουν. Κι ευχαριστούμε όσους συναδέλφους/φίλους μας θυμούνται με ευχετήριες κάρτες, τηλεφωνήματα, ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. Ίσως να 'ναι παράταιρο αυτή τη στιγμή, σε πόσο καλύτερη κατάσταση θα βρισκόμασταν, από κάθε άποψη, αν εκτός από συναίσθημα διαθέταμε/επιστρατεύαμε και κρίση, μνήμη, αλληλεγγύη.

ΝΑΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΟΝ

(Του Γραμματέα του Συλλόγου Ναυτικών «Νίκος Καββαδίας» - Σπ. Τζάκη)

Πολλοί συζητούν (και σχίζουν ακόμη και τα ιμάτιά τους) για την προστασία του περιβάλλοντος. Ακόμη όμως περισσότεροι δεν το εφαρμόζουν. Εμείς οι ναυτικοί, που η δουλειά μας είναι συνυφασμένη με την θάλασσα (το μεγαλύτερο κομμάτι του πλανήτη μας), πρέπει να είμαστε ευαίσθητοι σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος. Δεν είναι πολλά αυτά που πρέπει να κάνουμε για την διάσωση των θαλασσών, για να συμβάλουμε κι εμείς σ' αυτόν τον σκοπό. Και είναι σίγουρα πολύ λιγότερα σε σύγκριση με αυτά που πρέπει να γίνονται από τους ανθρώπους που ζουν και εργάζονται στην στεριά.

Με λίγα λόγια, τέσσερις ενέργειες πρέπει γίνονται πάνω στα πλοία από τους ναυτικούς.

1. Συλλογή και ταξινόμηση σκουπιδιών.
2. Αποφυγή ρύπανσης της θάλασσας και της ατμόσφαιρας.
3. Καλή διαχείριση της σαβούρας (έρματος).
4. Οικονομία χαρτιού.

1. Συλλογή και Ταξινόμηση (διαχωρισμός) σκουπιδιών.

Τα σκουπίδια πρέπει να συλλέγονται και να φυλάσσονται στους κατάλληλους κάδους, για την περισυλλογή τους από την υπηρεσία παραλαβής των λιμανιών. Και εδώ υπάρχει μια δυσκολία. Πολλά λιμάνια δεν διαθέτουν ευκολίες παραδόσης είναι αρκετά υψηλά. Σε συνεργασία όμως με την εταιρεία η πρόβλεψη αυτό μπορεί να λυθεί. Τι-

ποτα δεν πρέπει να απορρίπτεται στην θάλασσα, είτε εν πλω, είτε στο λιμάνι που τυχόν βρίσκεται το καράβι. Οι κάδοι απορριμμάτων στο πλοίο πρέπει να είναι χρωματισμένοι και μαρκαρισμένοι, σύμφωνα με τους κανονισμούς και σύμφωνα με την πολιτική της Εταιρείας, η οποία πρέπει να έχει διαθέσει στο πλοίο φυλλάδιο μέσα στο οποίο θα αναγράφεται λεπτομερής η διαχείριση των σκουπιδιών του "Garbage management book". Μέσα σ' αυτό το βιβλίο υπάρχει ειδική φόρμα στην οποία ο εντεταλμένος αξιωματικός (συνήθως ο Υποπλοίαρχος) αναγράφει καθημερινά τις ποσότητες απορριμμάτων που παραμένουν στο πλοίο, χρησιμοποιώντας τους ανάλογους κωδικούς για το κάθε είδος σκουπιδιών (Garbage Record Book). Η ταξινόμηση και ο διαχωρισμός των σκουπιδιών πρέπει απαραίτητα να γίνεται. Αρκετά είδη από αυτά μπορούν με την ανακύκλωση να προσφέρουν, αντί να επιφέρουν κακό. Π.χ. Χαρτί (θα αναφερθώ και ξεχωριστά), υάλινα σκεύη, ασημένια κουτιά κ.α. που, όπως ανέφερα πιο πάνω, πρέπει να απορρίπτονται στους συγκεκριμένους, για αυτά, κάδους. Θα περιοριστώ τώρα σε δύο είδη απορριμμάτων. Στα αποφάγια και στα πλαστικά. Τα αποφάγια μπορούν να απορριφθούν στη θάλασσα, όχι όμως στο λιμάνι κατά την παραμονή του πλοίου εκεί. Μόνον στην ανοικτή θάλασσα και πάντα σύμφωνα με τους διεθνείς κανονισμούς που διέπονται από την ΣΟΛΑΣ.

(συνέχεια σελ. 5)

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ "ΝΙΚΟΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ"

Αντώνη Τρίτην 50, Αργοστόλι
Αργοστόλι, Δεκέμβριος 2022

ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ

Έπειτα από τρία χρόνια αναγκαστικού περιορισμού, λόγω της πανδημίας, των όποιων κοινωνικών εκδηλώσεών μας, ο Σύλλογός μας επαναδραστηριοποιείται σε αυτό τον τομέα, ξεκινώντας με την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας μας.

Η εκδήλωση θα γίνει στην αίθουσα τελετών του πνευματικού κέντρου "Βεργωτή" στα Κουρκουμελάτα το Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2023 και από ώρα 19:00 με ελεύθερη είσοδο και με την απαραίτητη τήρηση των υγειονομικών κανόνων που θα ισχύουν.

Στην εκδήλωσή μας έχουν προσκληθεί και θα παραστούν οι τοπικές αρχές, την πίτα θα ευλογήσει ο σεβασμιότατος Μητροπολίτης κ.κ. Δημήτριος.

Η εκδήλωση θα εμπλουτιστεί με απόδοση τραγουδιών από τη χορωδία Λειβαθούς, υπό τον Μαστρο Βασίλη Καλογηρά και με έκθεση ναυτικών βιβλίων.

Προσκαλούμε τα μέλη και τους φίλους του Συλλόγου μας να τιμήσουν την εκδήλωση του Συλλόγου με την παρουσία τους, θεωρούμε δε δεδομένη την προσέλευση των συναδέλφων. Η απουσία-αδιαφορία, που τελευταία έχει γίνει μόνιμη κατάσταση, είναι εναντίον μας - η παρουσία μας όμως είναι όπλο υπέρ μας.

Η εκδήλωση θα κλείσει με γευστικό κέρασμα που είναι προσφορά του Ιδρύματος "Γεωργίου και Μάρης Βεργωτή", των "Ιχθυοτροφείων Κεφαλονιάς" και του "Συνεταιρισμού Ρομπόλας Ομαλών".

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Ναυτικών Κεφαλονιάς
"Νίκος Καββαδίας"

Επισκεφθείτε το site μας

www.alidromos.gr

Ο ποιητής της θάλασσας και των καπμών των ναυτικών. Λιμάνι Αργοστολίου

ΓΚΡΙΖΕΣ ΖΩΝΕΣ ΚΑΙ CASUS BELLI

Τα καθημερινά δελτία ειδήσεων, ιδίως τα τηλεοπτικά, που, εκτός από την ακοή, ερεθίζουν και την όραση, μου δίνουν σήμερα την αφορμή να θεματοποιήσω την συνεργασία μου στην Εφημερίδα μας με το περιεχόμενό τους. Συγκεκριμένα, θ' αναφερθώ δημόσια από το βήμα που ευγενώς μου παραχωρεί η «ΘΑΛΑΣΣΑ», στα καμώματα του γείτονα «συμμάχου μας», που με τις ασταμάτες «εθνικές του εξάρσεις», δοκιμάζει τα ευπαθή όρια της ψυχραιμίας και υπομονής με τα οποία εμείς, ως θλιγμένη χώρα, τον αντιμετωπίζουμε.

Θεωρώ ότι αυτού του είδους η ψύχραιμη και υπομονετική αντιμετώπιση, βασισμένη στην κοινή λογική και στα διεθνή ισχύοντα, που δεν κουράζονται οι ασκούντες την εξωτερική μας πολιτική να του τριβούν στη μούρη, είναι η, προς το παρόν, μόνη εφικτή λύση. Φοβάμαι όμως, όπως όλοι οι συνέλληνες, πως βαδίζουμε σε τεταμένο σχοινί.

Φτάσαμε ήδη στην ευθεία αμφισβήτηση της κυριαρχίας των νησιών του Αιγαίου μας από τον μεγαλύτερο αεροπορικό.

Προσωπικά, λόγω σπουδών και πολύχρονης επαγγελματικής θητείας σε καίριες θέσεις ευθύνης της τέρως Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (τώρα έγινε ΑΠΑ, Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας), έχω σαφώς γνώση των «διαφορών» που η Τουρκία ισχυρίζεται πως υπάρχουν μεταξύ μας και επειδή πιστεύω ότι ο πολύς κόσμος, αρκούμενος σε ότι εκπέμπεται-δημοσιεύεται από τα Μ.Μ.Ε., έχει στελή ιδέα και γνώση, ισοδυναμούσα με πλήρη σχεδόν άγνοια του θέματος, κρίνω σκόπιμο να καταγράψω τα ακόλουθα: Οι γείτονες έχουν εφεύρει την γνωστή θεωρία των «γκρίζων ζωνών» στο Αιγαίο και πάνε να την επιβάλλουν στην πράξη (περίπτωση Ιμίων).

Κατά την θεωρία αυτή, δεν ανήκουν στη Χώρα μας τα Αιγαίοπελαγίτικα νησιά που δεν αναφέρονται ονομαστικά στις ισχύουσες σήμερα συνθήκες που έχουν υπογράψει στο παρελθόν.

Ας δούμε νηφάλια τί λέει εν προκειμένω η συγκεκριμένη Συνθήκη Ειρήνης της Λωζάνης του έτους 1923: Βάσει αυτής, περιήλθε στην Ελλάδα η κυριαρχία όλων των νησιών του Αιγαίου, πλην των Δωδεκανήσων που δόθηκαν στην Ιταλία και των νήσων Ίμβρου, Τένεδος και Λαγούσας που πήρε η Τουρκία. Όσα νησιά βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη των τριών μιλίων από την ακτή της Μικρας Ασίας, παρέμειναν επίσης στους Τούρκους.

Τέλος η Τουρκία, βάσει της συνθήκης αυτής, παραιτήθηκε από κάθε τίτλο και από κάθε δικαίωμα πάνω σε όλα ανεξαιρέτως τα Ελληνικά νησιά.

Προσοχή όμως! Το έτος 1932 υπέγραψε με την Ιταλία συμφωνία για τον καθορισμό των θαλασσίων συνόρων μεταξύ Δωδεκανήσου και Τουρκικών ακτών. Αυτή η συμφωνία ίσχυε από τότε (ισχύει) μέχρι σήμερα, σύμφωνα με τα διεθνή ισχύοντα «περί διαδοχής κρατών». Έχει δε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για εμάς, γιατί αναφέρεται ειδικά στα Ίμια, ως ανήκοντα στην Ιταλία. Δεδομένου επομένως ότι τα Δωδεκανήσια περιήλθαν στη Χώρα μας, βάσει της Συνθήκης των Παρισίων του 1947, είναι προφανές ότι ανήκουν στην Ελλάδα!

Αυτά, ο ανατολίτης γείτονας κάνει πως δεν τα βλέπει και με το «έτσι θέλω» απαιτεί να γίνει το δικό του. Και όχι μόνο αυτό, αλλά όντας, όπως εξήγησα, με την πλάτη στον τοίχο, επικαλείται το εις βάρος του «status quo» των Ιμίων, για να σπριζέξει την θεωρία του περί «γκρίζων ζωνών»....

Έχει όμως και άλλη όψη η ζαβολιά: Η οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας που ξεκίνησε σαν επακόλουθο της εκ των πραγμάτων «αδυναμίας» μας να ασκήσουμε το δικαίωμά μας έκτασης των 12 μιλίων των χωρικών μας υδάτων, τα οποία έχουμε περιορίσει στα 6, πράγμα το οποίο στην ΥΠΑ μας κρατούσε σε συνεχή εγρήγορση, γνωστού όντος ότι η έκταση των χωρικών υδάτων και του εθνικού εναέριου χώρου πρέπει να συμπίπτουν. Έτσι, τα προβλήματα άσκησης ελέγχου του εναέριου χώρου μας (ειδικά τα αιχμηρά με την έρευνα- διάσωση), ήταν και εξακολουθούν να είναι σοβαρά και δισεπιλυτά, αφού η άλλη πλευρά μας απειλεί ευθέως με «casus belli» (αιτία πολέμου), αν σταματήσουμε να απειμπολούμε το δικαίωμά μας της επέκτασης στα 12 μιλιά, όπως ρητά προβλέπει το δικαίωμα της Θάλασσας. Και όχι μόνον αυτό, αλλά αξιώνει να αποστρατιωτικοποιηθούν τα νησιά μας που βρίσκονται απέναντι από τις πανέτοιμες για πόλεμο στρατιές του.

Και γαβγίζει καθημερινά στα κανάλια, και συνεχίζει τις προκλητικές παραβάσεις του εναέριου χώρου μας.

Κι εμείς όλοι αναρωπιόμαστε: Μέχρι πότε η πολιτική των ίσων αποστάσεων που εφαρμόζεται από τα μεγάλα αφεντικά, θα τον συκρατεί από το να αρκείται μόνο στο γάβγισμα;

Μάκης Τραυλός

Επιτ. Δ/ντής τ. ΥΠΑ Πτυχ. Πολιτικών Επιστημών και Διημ. Διοίκησης

Ολοθύριον το Κεφαλληνιακόν (ή μακρύκανον!)

Σε προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας, ο γραμματέας του συλλόγου (και φίλος) Σπύρος Τζάκης δημοσίευσε ένα κατατοπιστικότατο άρθρο για τα ταπεινά (και σχεδόν εξαφανισμένα, όπως σημειώνει και ο ίδιος) αγγούρια της θάλασσας. Όσο διάβαζα το άρθρο, αναρωτιόμουν αν θα έκανε ιδιαίτερη αναφορά σε κάποιο μοναδικό είδος κεφαλονίτικου αγγουριού (της θάλασσας, όχι του άλλου!). Δεν μου πήγαινε δηλαδή να πιστέψω ότι μόνο τα κοινά, συνηθισμένα και γνωστά ολοθύρια των άλλων τόπων κυκλοφορούν στα κεφαλονίτικα νερά (της θάλασσας, όχι τα άλλα!).

Έπιασα την κουβέντα με φίλο μου (Κεφαλονίτη φυσικά), έμπειρο δύτη και δεινό ψαροτουφεκά, παθιασμένο με τη θάλασσα, ρωτώντας τον αν στις βόλτες του έχει δει ολοθύρια και αν σιμφωνεί ότι τείνουν να εξαφανιστούν. Διστακτικά στην αρχή, μου απαντούσε αόριστα και με μισόλογα, να κάτι έχω δει, μπα δεν πιστεύω πως θα εξαφανιστούν, και στο τέλος μου είπε: "Θα σου δείξω ένα βίντεο, αλλά δεν θα κάνεις κουβέντα πουθενά!". Δεν απάντησα, γιατί το ένστικτο της στιγμής με «νημέρωσε» ότι μάλλον δεν θα μπορούσα να κρατήσω τέτοια υπόσχεση! Μου διηγήθηκε παράλληλα ότι σε μια εξόρμησή του κάπου στη νότια Κεφαλονιά (με βιντεοκάμερα υψηλής ανάλυσης, Ξέχασα να σας πω ότι διαθέτει και τέτοιο εξοπλισμό) και σε βάθος περίπου 25 μέτρων εντόπισε μια ποσειδωνία, από την οποία άρχισαν να ξεπροβάλλουν δεκάδες, τι λέω, εκατοντάδες μεγάλα μήκους ολοθύρια. Δηλαδή τι μεγάλο, τεραστίου μήκους! Τα έχασα, ποτέ δεν είχα δει τέτοιο μέγεθος, και μάλιστα στην αρχή δεν ήταν καν σίγουρος τι ήταν αυτό που έβλεπε...

Αμέσως μετά, συνειδητοποίησε ότι βρισκόταν αυτός πρώτος και μόνος, μπροστά σε ένα σπανιότατο είδος ολοθύριου, που δεν είχε ποτέ καταγραφεί στα επιστημονικά χρονικά. Η χαρά για την καταπληκτική του αυτή ανακάλυψη ήταν

τεράστια. Βιντεοσκοπούσε αχόρταγα, ό,τι συνέβαινε γύρω του.

Κάποια από τα μεγαλύτερα (και μακρύτερα), που έμοιαζαν να είναι οι αρχηγοί του κοπαδιού, κινήθηκαν προς το μέρος του με αργές κινήσεις. Πέρα από το εξαιρετικό μέγεθος, έκπληξη του προκάλεσε και το γεγονός ότι ενώ τα κάπως μικρότερα σέρνονταν στο βυθό, τα μεγαλύτερα (και μακρύτερα) είχαν τη δυνατότητα να κολυμπούν όπως τα νερόφιδα! Σύντομα, βρέθηκε να κολυμπά τριγυρισμένος από καμιά 40αριά ολοθύρια που κινούνταν με νωχελικές κινήσεις γύρω του. Είκοσες από ντοκιμαντέρ με δελφίνια ή φάλαινες να αφήνονται στο άγγιγμα των δυτών του ήρθαν στο μυαλό. Έπλεε σε πελάγη ευτυχίας (όντας ήδη στο πέλαγος). Ξαφνικά, ένιωσα κάτι να τον «ακουμπά» πίσω του. Γύρισε απότομα. Είδε κατάμουτρα το μεγαλύτερο (και μακρύτερο) όλων σε όρθια στάση!

Του ξέφυγε η κάμερα από τα χέρια. Άρχισε να κολυμπά με όση προωθητική δύναμη του έδιναν τα βραχοπέδιλα προς τη βάρκα του. Την ώρα που αρπάχτηκε από την κουπαστή, αισθάνθηκε κάτι να τον τραβάει προς τα πίσω! Πριν προλάβει να πανικοβληθεί για δεύτερη φορά, συνειδητοποίησε ότι ήταν η βιντεοκάμερα, την οποία είχε προνοήσει να ασφαλίσει με κορδόνι από τη ζώνη με τη βάρη, και η οποία βιντεοσκοπούσε ακόμα! Όταν αγόρευε σπύτι του με ηρεμία είδε το βίντεο, του φάνηκε ότι τα ολοθύρια, καθώς αυτός απομακρυνόταν, τραντάζονταν από τα γέλια!!! (την ίδια εντύπωση σχημάτισα κι εγώ, σας βεβαιώνω!).

Απευθύνθηκα σε φίλη ωκεανολόγο (Κεφαλονίτισσα βέβαια), που εργάζεται σε κέντρο έρευνας της θαλάσσιας ζωής στο νησί της Μαδέρας. Ανάμεσα στα άλλα είναι υπεύθυνη για την καταγραφή και ονοματοδότηση νέων ειδών. Της έστειλα το βίντεο, και πολύ σύντομα με ενημέρωσε ότι πράγματι το είδος αυτό δεν είχε ποτέ παρατηρηθεί στον κόσμο. Από συγκριτική με-

λέτη του περιβάλλοντος κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι το μέσο μέγεθος των ενήλικων ολοθύριων είναι 210 εκατοστά μήκος και 17 εκατοστά πάχος! Το ονόμασαν δε, ΟΛΟΘΟΥΡΙΟΝ ΤΟ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΚΟΝ (ή μακρύκανον) και στα λατινικά: OLORTUM CEFALENSIS!

Επειδή ο φίλος μου με τίποτα δεν ήθελε, παρά τις παραιτήσεις μου, να χρησιμοποιήσω το όνομά του (για να πιστωθεί αυτός την ανακάλυψη του «καινούριου» είδους), υποσχέθηκα να μην φανερώσω ποτέ τον χειριστή της κάμερας. Τώρα αν εσείς δείτε μελλοντικά σε επιστημονικές δημοσιεύσεις σχετικές με το OLORTUM CEFALENSIS να αναφέρεται το όνομά μου, θα ξέρετε το παρασκήνιο. Πάντως (γιατί να το κρύφωμεν άλλωστε), για να παινέψω και την αφεντιά μου, βοήθησα και στην... ονοματοδοσία! Κλείνοντας, σας παρακαλώ να μην αποκαλύψετε τίποτα από όλα αυτά, ποτέ και σε κανέναν. Οι λόγοι είναι νομιζώ προφανείς. Αν το γνωστό και απλό είδος πωλείται στην Ιαπωνία και στην Κίνα προς 3.500 δολάρια, φανταστείτε πόσο περιζήτητο θα είναι αν και βέβαια πολύ ακριβότερο, λόγω μεγέθους, σπανιότητας και άλλων... χαρακτηρισμών, με συνέπεια να απειληθεί με εξαφάνιση, το μοναδικό κεφαλονίτικο «αγγούρι»! Επίσης, να είστε προσεκτικοί στις επόμενες (κεφαλονίτικες) βουτιές σας!

Επί του πειστηρίου: φίλος φιλόλογος (Κεφαλονίτης και αυτός) στον οποίο εμπιστεύτηκα τα παραπάνω, μου εκμυστηρεύτηκε ότι τελευταία ανακάλυψε πάνω στο νησάκι του Δία μία πλάκα με χαραγμένους, άγνωστους ως τώρα, στίχους από την Οδύσεια του Ομήρου, όπου γίνεται σαφής αναφορά στο κεφαλονίτικο ολοθύριο! Εννοείται ότι δεν μπορεί να σας αποκαλύψω περισσότερα, καθότι λαθρανασκαφή!

Γιώργος Π. Γεωργίου

Αρχαιολόγος

Νοέμβριος 2022

Αλλοτριώσεις και απαλλοτριώσεις

Το Τηλέμαχος Μαρτάου 3 Μαΐου 2020

Προ ημερών αναγνώστης εξέφρασε την απορία πως και δεν έχω ασχοληθεί με το ζήτημα των απαλλοτριώσεων. Πράγματι έχει δίκιο διότι δεν είχα αντιληφθεί ότι ήταν μεταξύ των αρμοδιοτήτων μου, και ζητώ συγγνώμη. Εξ άλλου είναι θέμα κάπως ενδοκρινικό και επώδυνο. Η τελευταία απαλλοτριώσις που γνωρίζω ήταν το τετραγώνιο απέναντι εις το θέατρο «Περσικό» το οποίο ανήκε εις τον αδελφό του πατέρα μου, Αντώνη Μαρτάου.

Αφήνοντας, προς στιγμήν, τα προσωπικά, εφ' όσον μου εδόθη η ευκαιρία, θα ήθελα να εκφράσω ορισμένες απόψεις περί του Ελληνικού Κράτους. Το παρόν κράτος δημιουργήθηκε μετά την επανάσταση του '21 με τις καλύτερες προθέσεις και τα ευγενέστερα οράματα. Όχι πάντοτε ταυτόσημα. Διαδοχικά Συντάγματα περιέγραφαν τα δικαιώματα των πολιτών εκτός από ένα. Της ιδιοκτησίας.

Η επιμονή του Γερμανού μυλωνά να μην πουλήσει το σπίτι του στον Κάιζερ αναφέρεται ως χαρακτηριστικό ανέκδοτο -εξωγήινο πάντως όσο μας αφορά. Επί σαράντα χρόνια προσπαθώ να πληροφρήσω -όσοις με διαβάζουν- για την μνημειώδη συμφωνία του 1215, την Magna Carta, που καθιέρωσε το δόγμα του Res Nullius, δηλαδή των «πραγμάτων» (εκτάσεων, ακινήτων κ.ά.) που δεν ανήκουν σε κανένα, άρα ούτε στον Βασιλέα - που ακόμη προσωποποιεί, εκεί, το Κράτος. Ακατανόητο παρ' ημίν όπου η σκέψις π.χ. ότι οι δημόσιοι δρόμοι δεν ανήκουν στην Αστυνομία, τους Δήμους, ή σε οιοδήποτε είναι ακατανόητο. Στην δική μας περίπτωση μάλιστα η Magna Carta έχει αντιστραφεί! Αντί να ανήκουν όλα στον Βασιλέα εδώ δεν τους ανήκει τίποτε, ούτε τα κτήματα που αγόρασαν με δικά τους χρήματα. Αντί ανήκουν στον «Ελληνικό Λαό». Υπάρχει και άλλη έκφραση αυτού του δόγματος. Λέγεται «πλιάτσικο» και εφαρμόζεται με θρησκευτική συνέπεια όταν ο ιδιοκτήτης απουσιάζει. (Πολλοί έχουν προσωπική πείρα). Μάλιστα η κλοπή και καταπάτησις ξένης περιουσίας έχει και νομική θεσμική κάλυψη: λέγεται «χρησικτησία».

Υπάρχει και μία ενδιαφέρουσα περίπτωση απαλλοτριώσεως που έχει κάποιο ενδιαφέρον ιστορικό. Το 1857 οι μουσικάφιλοι κεφαλλήνες σκέφθηκαν την ανέγερση ενός θεάτρου Όπερας. Μέχρι τότε είχαν γίνει παραστάσεις όπως π.χ. στο αρχοντικό της οικογένειας Σολωμού, του κεφαλληνιακού κλάδου της ευγενούς οικογένειας. Έτσι «πν Τρίτη μετά μεσημβρίαν» της 24ης Απριλίου του 1857 συγκεντρώθηκαν εις τον Συμβολαιογράφον (πιθανώς ένας) Αργοστολιού, σχεδόν όλοι οι επιφανείς κάτοικοι - (έχω αντίγραφο του πρακτικού) και απεφάσισαν την ανέγερση του θεάτρου «Ο Κέφαλος» διά συνεισφοράς. Ο κατάλογος των παρευρεθέντων μοιάζει με ένα πραγματικό Libro d' Oro της εποχής - όπου αναφέρονται και οι τίτλοι. Πρώτος «ο Κύριος εκλαμπρότατος Κόμης Δημήτριος Καραύσος πτ Νικολάου» και ακολουθούν 64 από τους πιο προβεβλημένους -χωρίς όμως πάντοτε να αναγρά-

φονται οι τίτλοι που ωστόσο υπήρχαν.

Απεφασίσθη η παραχώρησις θεωρείων, αριθμημένων και συγκεκριμένων έναντι εφ' άπαξ ποσού και μνημιαίας εισφοράς -μέχρις αποπερατώσεως. Τα θεωρεία ήταν ιδιοκτησίας των οικογενειών και είχαν το δικαίωμα της διακοσμήσεώς τους και την φιλοξενία φίλων κατά τις παραστάσεις. (Θυμάμαι πάντοτε το κλειδί θεωρείου σε ένα καρφί δίπλα στην πόρτα). Μεταξύ των δικαιούχων δύο θεωρείων (1 και 19) ήταν η προ-προ Νόνα μου η οποία, μόνη, υπέγραψε το πρακτικό Ιταλικά, διότι δεν μιλούσε ελληνικά. «Elena Domeneghini vedova Cazzaiti» (ο συμβολαιογράφος γράφει το Cazzaiti με δύο «t»): Η Έλενα αλλού υπέγραψε το Ellena με δύο LL. Στο επισκεπτήριό της γράφει Lady Elena Domeneghini, e figlia. Το «Lady» διότι ο

σύζυγός της Τζωρτζής Κατσαίτης ήταν Ιππότης του τάγματος Αγίων Μιχαήλ και Γεωργίου, που είχαν ιδρύσει οι Άγγλοι για τα Επτάνησα.

Τέλος την 12η Μαΐου 1938 αποφασίζεται η αναγκαστική απαλλοτριώσις του «κεμερινού θεάτρου Αργοστολιού «Ο Κέφαλος». Ορίζεται επιτροπή η οποία συντάσσει πρακτικό (έχω αντίγραφο) όπου αφού αρχίζει με την δήλωση ότι το θέατρο «εξ ολοκληρώου και με όλων των εξαρτημάτων του» ανήκει εις 64 συνδιοκίπτας. Εν συνεχεία γίνεται λεπτομερής αποτίμησις και ορισμός της αποζημιώσεως εκάστου, αναλόγως των θεωρείων που του ανήκουν.

Ο Γεώργιος (Τζωρτζής) Κατσαίτης Μαρτάου, Νόννος μου, εισπράττει «εξί χιλιάδες πενήκοντα δραχμές».

Υ.Γ. Νόννος/Νόνα = Παπούς/ Γιαγιά

Κολοκοτρώνη 126 – Πλατεία Τερψιθέας,
Πειραιάς
Τηλ: 210 45.11.114 Φαξ: 210 45.11.131
email: cosmos@cosmostraining.gr
website: www.cosmostraining.gr

Advanced Nautical Education & Maritime Operation Solutions

FULL STCW APPROVED SIMULATION CENTRE

Προαγωγικά διπλώματα για
πλοιάρχους, υποπλοιάρχους,
A & B μηχανικούς ισότιμα των Ελληνικών

Πτυχία STCW
Βασικά & Προχωρημένα Σωστικά / Πυροσβεστικά –
GMDSS – ARPA – ECDIS – Medical – Ro-Ro / Passenger –
ECDIS Type Specific – STS-LNG-LPG-Cargo Operations
Πτυχία ECDL

SIMULATORS :: Bridge : Engine : ECDIS : GMDSS : Cargo

DNV APPROVED
-|- DYNAMIC POSITIONING TRAINING -|-

Accredited by:

Αναγνωρισμένο από τη Διεύθυνση Ναυτιλίας
της ΜΑΛΤΑΣ & ΚΥΠΡΟΥ
ISO 9001:2008 Lloyds Register
Το μοναδικό κέντρο ναυτικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα
διαπιστευμένο από το Nautical Institute UK

ΛΙΜΑΝΙΑ - LIMANIA

Στις ξένες αγκαλιές ξενύχτης, στα ξένα τα λιμάνια σαν αλήτες, ξενύχτησα πολύ στη Νότια Αμερική, στο Ρίο στην Λα Κρουζ στην Ορλεάνη, στο Μόντρεαλ πολλοί με είπαν μερακλή και Ρόττερταμ, Λονδίνο και Χαβάη.

Επέρασα καλά στη δύση, μα στην Κορέα έχω αναμνήσεις, εγγλέτσα πολύ στη Μαύρη Αφρική, ταξίδεψα στις Κίνας τη Σαγκάη.

Μια γκέισα μικρή μου πήρε μια ζωή και μια μικρή άρρα στην Ταϊλάνδη.

Στις Αργεντινές τα λιμάνια βγήκα και στο Ταμπόκο μια μικρούλα βρήκα, είδα την Μαρουλού του Πόρτλαντ το σαλούν, σεργιάνησα Χιλή, Μόντε Βιδέο, επήγα στο Περού, στο Τέξας, στο Μπατούμ και στο πόρτο Βανκούβερ το ωραίο. Επήγα στου Κουμιάτη τα μπουζούκια, της Skeeper Street τα σκοτεινά κουτούκια, στο Λίβερπουλ πολύ μ' αγάπησε η τρελή, ξέρω απ' έξω την όμορφη Λισμπόα, εγγλέτσα κι εκεί μια ξέχωρη ζωή κι ούτε ξεχνώ τις τρέλες στην Μπαλμπόα.

Στων ταυρομάχων την ωραία χώρα, με μια μελαχρινή, την λέγαν Νόρα, σπανιόλο κρασί, σπανιόλα μουσική, γαρίδες κι αστακούς πάνω στη σάρα, ξενύχτη ως το πρωί, εγγλέτσα με μαζί κι ο καπετάν Νικόλας με την Σάρα.

Δεν ξέχασα να πάω στην Γαλλία, κοστάρησα όλη την Ιταλία, δεν λησμονώ ποτέ τις όμορφες στιγμές με δροσερά κορίτσια της Ρωσίας, ωραίες Πολωνές Ρουμάνες και Δανές και σουρωμένες της Σκανδιναβίας.

Το ταί της ωραίας Κεϋλάνης και οι μικρές της Μαμσάα Ριλάνδης ανάψανε φωτιές, εκάψανε καρδιές πολλές φορές στον ναυτικών τα στήθια τις πιο πολλές φορές μες σε γλυκές στιγμές ξεχάσανε παιδιά, γυναίκες, σπίτια.

Αξέχαστη θα μείνει η Μανίλα, το Βόρνεο που μύριζε σαπίλα, η Σιγκαπούρη πιά, μου μείνε στην καρδιά και η μικρή και όμορφη Φορμόζα και τα μικρά νησιά, που είναι 'ξωτικά, τα λένε τα νησιά του Σολομώντα.

Αγάπησα στην Νέα Ζηλανδία, που είναι δίπλα 'πό την Αυστραλία, μια Μαορί γλυκιά, χροιά σοκολατιά με έκανε ξενύχτη πολλά βράδια, με ρότα τον Βορρά να πάμε για Japan, η σκέψη μου στην Σάντυ ήταν στην βάρδια.

Στην λάγνα ερωτιάρα Βραζιλία, στη μύγα και γελάδες της Ινδίας, στον κόλπο του Ομάν, στο κίτρινο Πουσαν και στη Συρία, με τους ψηλούς τους μινιάρδες, στο Τούρμπαν μες στα κλαμπ, στο Τόκιο τα χαμάμ, ονόματα βλέπετε στους καμινιέδες.

ΛΙΜΑΝΙΑ ΣΑΣ ΚΑΛΩ, ΚΑΝΤΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΔΕΝ ΘΕΛΩ ΝΑ ΜΟΥ ΔΩΣΤΕ ΟΣΑ ΠΗΡΑΤΕ, ΜΟΝΟ ΠΑΡΑΚΑΛΩ, ΝΑ ΞΕΡΩ ΚΑΙ ΕΓΩ ΠΟΣΑ ΧΡΩΣΤΩ ΑΚΟΜΑ ΝΑ ΜΟΥ ΠΕΙΤΕ.

Τ.Σ.

ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ

Το μακρύ ταξίδι Αυστραλία-Τουρκία τελείωσε. Και μαζί του και το 15μηνό μπάρκο, το τελευταίο. Ξεμπάρκάρισμα, επαναπαρισμός, ξεκούραση (:), μόνιμη πλέον. Να απολαύσουμε ό,τι στερηθήκαμε, σαν συνταξιούχοι. Μετά ένα μήνα περίπου τηλεφώνημα από το «γραφείο», από τον φίλο αρχικαπετάνιο:

-Οι Τούρκοι διαμαρτύρονται πως «εξέντωσε» τα μίλια του ταξιδιού, για να «βγει» η ταχύτητα του καρβιού των 14 μιλίων του ναυλοσυμφώνου.

-Απάντηση: Ανεπίσημα, έχουν κάποιο δίκιο. Όταν όμως το καράβι μετά βίας πιάνει τα 12 μίλια πρέπει να επινοηθούν τρόποι να φανεί πως με μπουνάτσα «πιάνει» τα 14. «Φουσκώνοντας» τα μποφόρ σήμερα και αφαιρώντας κάποια μίλια από τα διανυθέντα στο εικοσιτετράωρο, τα οποία θα προστεθούν στα αυριανά, ώστε να πλησιάσουμε την απαιτούμενη ταχύτητα, που για να την «πιάσουμε» θα προσθέσουμε και λίγα «φανταστικά», για να είμαστε εντάξει με το ναυλοσύμφωνο.

-Ερώτηση: εντάξει, όμως τι να τους απαντήσουμε;

Ότι οι εγγλέζικοι distances tables τους οποίους ασφαλώς συμβουλευτήκαμε για να συμπεράνουμε πως «ξεντώσαμε» τα μίλια του ταξιδιού, συντάχθηκαν από το αγγλικό ναυαρχείο εδώ και 100-150 χρόνια, εποχές που τα τότε καράβια ήταν μικρογραφίες των τωρινών και αντίστοιχα και τα βυθίσματά τους, ιδίως των πολεμικών που δεν κουβαλούσαν και φορτία.

Στο συγκεκριμένο λοιπόν ταξίδι, η απόσταση που ένα σύγχρονο εμπορικό πλοίο 60 χιλιάδων τόνων, έμφορτο, μπορεί να πλησιάσει τη στεριά με ασφάλεια, ακολουθώντας την πορεία του και τις αλλαγές της, είναι πολύ μεγαλύτερη από ό,τι ένα πολεμικό 500 τόνων του 1850, με φυσικό επακόλουθο να αυξάνονται τα μίλια που διανύονται.

Κι αυτό το ταξίδι διασχίζει τον μεγάλο κοραλλιογενή ύφαλο ΒΑ της Αυστραλίας ή τον παρακάμπει (2.500 χλμ.), τις ακτές της Ιάβας, Μαλντίβες, Κόλπος του Αντεν, Ερυθρά Θάλασσα, Μεσόγειος, Αιγαίο, Δαρδανέλια, Προποντίδα, Ακτές της Τουρκίας στον Εύξεινο Πόντο, όπου και το λιμάνι εκφόρτωσης, Πείστηκαν άραγε οι Τούρκοι; Πάντως δεν επανήλθαν.

Η τραγική οικογένεια Μπονίκου

Του Βύρωνα Σπ. Λυκιαρδόπουλου, ιατρού, Σουηδία

(Σημ. συντ. της Θάλασσας: Από τις εφοπλιστικές απόπειρες των αδελφών Μιχαήλ και Γεράσιμου Μπονίκου, εκτός από το μικρό φορτηγοποστάλι NORTH VOYAGEUR, το οποίο βυθίστηκε στις 22-10-1950 ανοικτά της Νέας Γης του ανατολικού Καναδά, παίρνοντας μαζί του στο βυθό και τα δύο αδελφια Μπονίκου, Καπετάνιο και Α' Μηχανικό, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το ατμόπλοιο των αδελφών Μπονίκου «Κέφαλος», λόγω του ρόλου που αργότερα έπαιξε στη δημιουργία του κράτους του Ισραήλ).

S/S ΚΕΦΑΛΟΣ

Ναυπηγήθηκε ως T/S Dicto το 1917 από την Bethlehem Steel Company στο Σαν Φρανσίσκο. Πουλήθηκε το 1929 και η μηχανή του αντικαταστάθηκε από μια μηχανή ατμού τριών χρόνων (triple expansion). Μία πώληση το 1933 είδε το όνομα του πλοίου να αλλάξει σε S.S. American Cardinal. Μία πώληση του 1936 είχε ως αποτέλεσμα την μετονομασία του σε S.S. Mallard.

Το πλοίο παραλήφθηκε από την κυβέρνηση των ΗΠΑ το 1941 και μετονομάστηκε σε S. S. Larranga (μερικές φορές αναφέρεται ως Larranaga). Μετά την υπηρεσία του κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο το πλοίο τοποθετήθηκε στον εφεδρικό στόλο.

Το 1947, ο Μιχαήλ Π. Μπονίκος, αγόρασε το πλοίο και το μετονόμασε σε «Κέφαλος» με σημαία Παναμά: Maritima Transoceanica (Michael P. Bonicos, New York), Panama. Υπό την ιδιοκτησία του, το πλοίο έκανε πολλά ταξίδια στο Μοντεβιδέο και στην Αγγλία. Υπάρχουν μαρτυρίες ότι κατά τη διάρκεια αυτών των ταξιδιών, ο Μπονίκος και ο αδελφός του Γεράσιμος, ο καπετάνιος του πλοίου, αγνόησαν την σοβαρή κατάσταση του πλοίου και δεν έκαναν τις απαραίτητες επισκευές. Ο Νίκος Φραγκόπουλος, «Σικαρέλιος» αναφέρει ότι από κακή εκτίμηση των Μπονίκων, που χρωστούσαν κάποια μικρά ποσά για πετρέλαιο στον εφοπλιστή Γράτσιο, το πλοίο απέπλευσε από Αγγλία για Η.Π.Α χωρίς να επιδιώξει να πάρει ναύλο, ελπίζοντας σε καλύτερο ναύλο από Αμερική και στην κατανόηση - λόγω φιλίας και συνεργασίας - του Γράτσιο. Φαίνεται όμως ότι μόλις έφτασαν ο Γράτσιο κίνησε διαδικασίες κατάσχεσης και υποχρεώθηκαν να το πουλήσουν. Την άνοιξη του 1948, Ισραηλινοί πρά-

κτορες της Haganah, του κύριου εβραϊκού παραστρατιωτικού σώματος στην Παλαιστίνη που αργότερα μετεξελίχθηκε στις Ισραηλινές ένοπλες δυνάμεις, αγόρασαν το φορτηγό πλοίο S.S. Kefalos για 190.000 δολάρια υπο τα μέλη της αντιπροσωπείας προμηθειών στη Νέα Υόρκη, τον Eli Shalit και τον Raphael Recanat. Ήταν το έβδομο και τελευταίο πλοίο που το Σύστημα Προμηθειών της Haganah αγόρασε τον Μάιο του 1948 και το

πρώτο που αγοράστηκε από την αμερικανική αντιπροσωπεία στη Νέα Υόρκη για προμήθεια όπλων από την αμερικανική ήπειρο. Δηλώθηκε - υπό μια επιχείρηση βιτρίνα - τη Manuel Enterprises II (Πόλη του Παναμά).

Η επιχείρηση ονομάστηκε «Dromi» (Νότια) και το πλοίο αργότερα ονομάστηκε «Dromit» (Southerner). Σκοπός ήταν να μεταφερθούν όπλα που είχαν αγοραστεί από τη Μεξικάνικη Κυβέρνηση, και άλλα που είχαν μεταφερθεί λαθραία στο Μεξικό από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Η αντιπροσωπεία πλησίασε τον καπετάνιο Adolph S. Oko Jr, έναν βετεράνο Αμερικανοεβραίο ναυτικό και του ζήτησαν να αναλάβει την μεταφορά του φορτίου στο αγκυροβόλιο του Τελ Αβίβ (η πόλη δεν είχε κάποια βρετανική παρουσία από τον Φεβρουάριο του

1948, ενώ μέρος του λιμανιού της Χάιφα παρέμεινε βρετανικός θύλακας μέχρι τις 30 Ιουνίου).

Ο καπετάνιος γνώριζε ότι η αποστολή αυτού του φορτίου παραβίαζε το διεθνές εμπάργκο που είχε τεθεί για την προμήθεια όπλων και στις δύο αντιμαχόμενες πλευρές, αλλά δέχτηκε την πρόκληση και συγκέντρωσε ένα πλήρωμα που γνώριζε από προηγούμενες δραστηριότητες. Πολλοί από αυτούς ήταν Δημοκρατικοί Ισπανοί

που είχαν δραπετεύσει από την Ισπανία του Φράνκο, μερικοί ήταν Νοτιοαμερικανοί, και άλλοι από άλλα έθνη, όπως ο Καναδάς, η Φινλανδία και η Πορτογαλία. Το πλοίο παραδόθηκε στον καπετάνιο στο λιμάνι του Πόρτλαντ στο Μέν την 1η Ιουνίου 1948. Από εκεί απέπλευσε για την Νέα Υόρκη. Σχεδόν αμέσως μετά την έξοδο από το Πόρτλαντ, ξέσπασε σοβαρή πυρκαγιά στο σπήριγμα του κινητήρα. Σύμφωνα με τον καπετάνιο, η φωτιά «οφειλόταν στην άθλια κατάσταση» του πλοίου. Το πλήρωμα πέτυχε, ωστόσο, να το ελέγξει γρήγορα χωρίς την ανάγκη εξωτερικής βοήθειας. Φαίνεται ότι το πλοίο είχε ανάγκη πλήρους επισκευής και να αντικατασταθούν οι γερανοί με καινούργιους, το οποίο δεν έγινε παρά το δραματικό αίτημα του καπετάνιου. Ο λόγος ήταν ότι δεν υπήρχε

χρόνος για χάσιμο. Μετά την παράδοση των όπλων, οι ισραηλινές αρχές αποφάσισαν να επαναχρηματοποιήσουν το πλοίο για να διασωθούν τους πρόσφυγες Εβραίους από τα Βαλκάνια. Μετά από μια στάση στη Νάπολη, πραγματοποιήθηκαν δύο ταξίδια από το Μπακάρ (Σύγχρονη Κροατία) στη Χάιφα στα τέλη του 1948, βοηθώντας περισσότερους από 7.700 πρόσφυγες.

ΣΧΟΛΙΟ

Αρκετά μεγάλης ηλικίας όταν αγοράστηκε από τον Μ. Μπονίκο, 30 χρόνων ήδη. Δεν αναφέρεται το τονάζ, φαίνεται πάντως αρκετά μεγάλο 4-5.000 τόνων dw. Οι αδελφοί Μπονίκου «δεν έκαναν τις απαραίτητες επισκευές» ίσως επειδή δεν σκόπευαν να το εκμεταλλευτούν επι πολύ. Εξ άλλου ούτε ένα χρόνο δεν το κράτησαν. Δεν γνωρίζουμε πόσο το αγόρασαν, τα 190.000 δολάρια όμως που το πουλήσαν, είναι ένα αρκετά μεγάλο ποσό για εκείνες τις εποχές και για τόσο παλιό πλοίο. -Η παραβίαση διεθνών κανόνων, η παραβίαση του εμπάργκο εν προκειμένω, ήταν συνηθισμένη πρακτική ακόμη και στα νεότερα χρόνια. Πόσες και πόσες οικονομικές αυτοκρατορίες δεν δημιουργήθηκαν από παραβιάσεις νόμων και κανονισμών, αρκετοί από τους οποίους «θεοσιτίστηκαν» για τα μάτια του κόσμου και με τρόπο-νεύματα προς τους τολμηρούς να τους παραβιάσουν με κάποιο είδος αντάλλαγμα.

χρόνος για χάσιμο. Μετά την παράδοση των όπλων, οι ισραηλινές αρχές αποφάσισαν να επαναχρηματοποιήσουν το πλοίο για να διασωθούν τους πρόσφυγες Εβραίους από τα Βαλκάνια. Μετά από μια στάση στη Νάπολη, πραγματοποιήθηκαν δύο ταξίδια από το Μπακάρ (Σύγχρονη Κροατία) στη Χάιφα στα τέλη του 1948, βοηθώντας περισσότερους από 7.700 πρόσφυγες.

Εβδομήντα τέσσερα χρόνια η Ευρώπη χωρίς πόλεμο;

Σαν πολλά δεν είναι: Κι οι λύκοι που περιμένουν πως και πως κάποια αναμνημοπούλα για να χαρούν, "δικαιολογημένα" αγανακτούσαν. Τόσες δεκαετίες οι πολεμικές βιομηχανίες κατασκεύαζαν "αμυντικά" όπλα (επιθετικά όπλα - ως γνωστόν - δεν υπάρχουν, όπως πουνε στον πληνήτη δεν υπάρχουν υπουργεία "επίθεσης", όλα "άμυνας" είναι) τι να τα κινούν, να τα πετάξουν; Δεν πρέπει να πουληθούν, να καταναλωθούν, για να κατασκευαστούν πιο σύγχρονα, δηλαδή να σκοτώνουν περισσότερους "εχθρούς"; Άσε που οι Ευρωπαίοι καλόμαθαν με

το φθινό ρωσικό φυσικό αέριο μέσω αγωγών. Τι θα πει το συμφέρον τους κοίτανε, δικαιολογημένα προτιμούν το «φθινό», όπου το βρουν; Σ' αυτό το παιχνίδι όσο δίκαιο και να χεις, όσα "ατού" κι αν ρίχνεις στο τραπέζι, πάντα κερδίζει ο σερίφης που ρίχνει το δικό του πειστικό "ατού", το πιστόλι. Κι έτσι προκύπτει ο πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας, σχεδόν εμφύλιος. Και τα αποθέματα όπλων καταναλώνονται και η ροή φθινού ρωσικού φυσικού αερίου μειώνεται, παρουσιάζεται όμως η εναλλακτική λύση: υδροποιημένο φυσικό αέριο, με ειδικά πλοία, κυρίως από τις ΗΠΑ, που το πωλούν βέβαια 6-8 φορές ακριβότερο από ό,τι στο εσωτερικό τους, αλλά και από την Ρωσία, αυτό, το υδροποιημένο, δεν υπόκειται σε "εμπάργκο". Μ' αυτή την "λύση" σκοτώνονται μεν αρκετοί. Ουκρανοί κυρίως, και υποφέρουν οικονομικά όλοι οι ευρωπαίοι, αλλά (σου λέει) δεν είναι προτιμότερο να πεινάει και να ξεπαγιάζεται για λίγα χρόνια, παρά να "προκληθεί" ένας γενικευμένος πόλεμος; Ευχαριστημένοι πρέπει να εί-

σαστε, λαοί της Ευρώπης, όπως ευχαριστημένοι είναι πλέον και οι "λύκοι". Αλλά και τα κάθε είδους "λυκόπουλα".

"Χθες", ο ναύλος ενός πλοίου μεταφοράς υδροποιημένου αερίου ήταν 374.000 usd την ημέρα, "σήμερα" πήγε στα 397.500 usd.

Και η Shell ναύλωσε Ελληνικό υγραεριοφόρο* για 400.000 usd την ημέρα μεταφορικής ικανότητας 174.000 κυβικών μέτρων.

Και κάποιοι "ειδικοί" "προβλέπουν" πως μπορεί να φτάσουν οι ναύλοι και το 1 εκατομμύριο δολάρια την ημέρα, όταν ο κειμάνας προχωρήσει. "Ατυχώς" ο σχετικός ελληνόκτητος στόλος αριθμεί "μόνο" 133 τέτοια πλοία, συν 39 που ναυπηγούνται, με τέτοιους ναύλους όμως το πάρτι καλά κρατεί. Κι όλοι τρώνε από αυτήν την τερσάτια παραφουσκωμένη πίτα, άλλοι κομματάρες, άλλοι κομματάκια, άλλοι ψίχουλα αλλά που για τέτοια πίτα είναι ολόκληρα καρβέλια. Όλοι, εκτός από τις κοινωνίες, ιδίως του Νότου της Ευρώπης, ιδιαίτερα της Ελλάδας, ιδιαίτα τους ναυτικούς, τόσο τους εν ενεργεία που δεν τους προτιμούν οι Έλληνες εφοπλιστές γιατί είναι "ακριβοί" (τι να σου κάνουν και αυτοί, με μεροκάματο 400.000 δολάρια ίσα-ίσα τα φέρνουν βόλτα), όσο και τους συνταξιούχους ποντοπλόους που είμαστε οι μόνοι που μας αποκλείουν από τις πολυδιαφημιζόμενες αυξήσεις από 01/01/2023, αφού ο ένας νόμος της μας επιτρέπει να βγαίνουμε στη σύνταξη με 15 χρόνια υπηρεσία, αναγνωρίζοντας τις δυσκολίες αυτού του αψύσκου και επικίνδυνου επαγγέλματος, αλλά ο άλλος νόμος τους "απατεί" τον διπλάσιο χρόνο, 30 χρόνια συντάξιμη υπηρεσία για να πάρουμε

και εμείς το κομμάτι που "τρώει" ο πληθωρισμός, από ό,τι έχει απομείνει από την σύνταξή μας, που πάλι νόμοι δικούς τους καθόρισε σαν δίκαιη. "Απ' ό,τι έχει απομείνει από τη σύνταξή μας", την οποία κατακρεούρησαν πάλι νόμοι των ίδιων. Νόμοι, νόμοι, νόμοι αλληλοσφαιρούμενοι, αλληλοσυγκρουόμενοι, έργα του περιεχομένου των "think tanks", των δεξαμενών σκέψης. Δεξαμενές σκέψης ή "λαγούμια" σαν εκείνο του θανάτου Βάρναλη, που αφιερώνει στον "Θοδωρή": «*Τούτη η κόλλα που θωρείς - γράφει μέσα: Ο Θοδωρής - φρονημάτων υγιών - με γυναίκα και υιόν...*». Ο οποίος "Θοδωρής" κάποια άτυχη στιγμή: «*Παραπάτησε και μπλουμ - πέφτει σ' ανοιχτό λαγούμι...*», οπότε παρατυχών πιτσιρικάς - *Χαχναίει ν' απορείς - και φωνάζει απαντά-Δεν λερώθηκε ο Θοδωρής - λερωθήκαν τα σκατά...*

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ

Νεόφυτος Παναγιής	12€
Ανώνυμος	20€
Παπανικολάτος Διονύσης	12€
Τραυλάς Σπύρος	20€
Χαλδής Νικόλαος	20€
Κανάκης Γεράσιμος	20€
Μπεκατώρου Χρυσάνθη	12€
Μανέτος Μαρίνος	50€
Λιοσσάτος Κώστας	50€
Σταματελάτος Νικόλαος	12€
Βαλεντίης Παναγιής	12€
Λασκαράτος Σπύρος	20€
Ανώνυμος, εις μνήμη Γεράσιμου Τζάκη	50€
Στρατιώτης Γεώργιος	37€
Μενάγιας Διονύσης	20€

Ευχαριστούμε

Από την στήλη της «Καθημερινής» «Επιστολές αναγνωστών»

Η ιστορία του Αιγαίου και οι απέναντι

Κύριε διευθυντά,
Με αφορμή εύστοχο σχόλιο του πλοιάρχου Π.Ν. ε.α. κ. Ματθαίου ("Κ" 18/6/22) με το οποίο προτείνεται η αναβάθμιση του ναυτικού Μουσείου ώστε να ανταποκρίνεται στο μέγεθος και στην ιστορία της ελληνικής ναυτοσύνης, θα ήθελα να καταθέσω τα εξής: Σε κεντρικό σημείο της μικρασιατικής πόλεως Αλικαρνασσού έχει αναδειχθεί από ετών το "bodrum Maritime museum". Πρόκειται για ιδιαίτερα ευρύχωρη αυτοτελή κατασκευή, επί τούτω σχεδιασμένη εκ θεμελίων. Το κτίσμα παραπέμπει διακριτικά στο οθωμανικό αρχιτεκτονικό παρελθόν. Εκτίθενται (σε ξύλινη "πανομοιότυπη" μορφή, με πάσα λεπτομέρεια και σε κλίμακα σωστά προσαρμοσμένη στον χώρο) όλα τα είδη και οι παραλλαγές των παλαιών πλεούμενων του Αιγαίου με τουρκικά, εννοείται, τα ονόματά τους. Δεν λείπουν ούτε τα σφουγγαράδικα με τα σκάφανδρα των δυτών. Το θέμα είναι άκρως εντυπωσιακό και επιπλέον εμπλουτισμένο από παλιές φωτογραφίες. Στον δε ημιώροφο υπάρχουν πάμπολλες προθήκες με άπειρα είδη θαλάσσιων οστράκων κ.α. στοιχείων του βυθού. Είναι τόσο πλούσια η συλλογή αυτή που, ενώ προφανώς τα εκθέματα προέρχονται από όλες θα λέγαμε τις θάλασσες του κόσμου, δίδεται η εντύπωση ότι έχουν ερευνηθεί Τούρκοι ψαράδες με το "μικροσκοπείο" όλο τον βυθό του Αιγαίου! Χώρια το Ινστιτούτο Εναλίων Αρχαιοτήτων που στεγάζεται στο Ιπποτικό κάστρο του Αγ. Πέτρου και είναι ίσως το σημαντικότερο στον κόσμο.

Σε συνάρτηση με την άκρως εντυπωσιακή πρώτη εικόνα του λιμανιού, όπου παρατάσσονται υπέροχα όντως και υπερπολυτελή κρουαζιεροκάκια, τουρκικής βεβαίως κατασκευής, το σαφέστατο μήνυμα που εκπέμπεται από το εν λόγω μουσείο στα "μιλιούνια" των ακατατόπιστων τουριστών, είναι ότι το Αιγαίο είναι μία θάλασσα που την χρησιμοποιούσαν αποκλειστικά και μόνο τουρκικά πλεούμενα! Ναυτικό μουσείο υπάρχει και στην Κάλυμνο. Είναι όμως ταπεινό γιατί απευθύνεται βασικά στα Καλυμνιόπουλα για να μην ξεχνούν την ιστορία του σφουγγαράδικου νησιού τους. Το Maritime Museum του Bodrum όμως έχει άλλη στό-

χευση και εμβέλεια, απευθυνόμενο στη Διεθνή κοινή γνώμη. Εμείς φυσικά επαναπαυόμαστε στο γεγονός της απόλυτης ταύτισής μας με το Αιγαίο «από καταβολής κόσμου» που δικαίως θεωρούμε αυτονόητη, αδιάσειστη και σεβαστή από τους πάντες.

Ξέρουν όμως πολύ καλά Οι γείτονες ότι το αυτονόητο αυτό καθώς και η υπερδυσχilioχρονη ελληνικότητα αιγιακών μικρασιατικών παραλιών μέχρι το 1922, ισχύει μόνο για εμάς και ελάχιστους μελετημέ-

νους Ευρωπαίους, όχι πάντως για τα μετακινούμενα και "δεόντως" ξεναγούμενα κλήθη της τουριστικής βιομηχανίας. Χαρακτηριστικό ότι μέσα στο πνεύμα αυτό έστησαν προσφάτως στην Αλικαρνασσό (δίπλα σε έναν σκηνογραφικά αναδομημένο μνημειώδη αρχαίο τάφο) ανδριάντα ενός αρχαίου ανδρός με την ουδέτερη επιγραφή: "Herodotos, The father of Historiae"...

Κατερίνα Παπαθωμά-Μαστοροπούλου
Κως

Σ.Σ. Οι «Μπουνταλάδες» γείτονες την δουλειά τους κάνουν και φαίνεται πως την κάνουν σωστά, επαγγελματικά, μελετημένα. Εμείς οι ξύπνιοι, που κτίζαμε Παρθενώνες όταν οι άλλοι τρώγανε βελανίδια και οι πρόγονοί των νυν γειτόνων ζούσαν στην πατρίδα τους γη στα βάθη της Ασίας, τι ξέρουμε π.χ. γι' αυτόν τον Herodotos, τι διδάσκει η νεολαία μας γι' αυτόν και για όλους αυτούς τους Αρχαίους Έλληνες, θεμελιωτές του ανθρώπινου πολιτισμού; Τι τους διδάσκει και πως το σχολείο;

Η επιστολή της κυρίας που παρατίθεται πιο πάνω τα λέει όλα.

Το ξύλο βγήκε από τον Παράδεισο

Από ότι ακούμε δεν πρέπει να πιστεύουμε τίποτα και από ότι βλέπουμε τα μισά, λέει η παροιμία. Και οι παροιμίες είναι σοφές. "Δεν υπάρχει καπνός χωρίς φωτιά" όμως, λέει μία άλλη παροιμία.

Η εποχή του "ξύλου" που βγήκε από τον παράδεισο, η εποχή του χαστουκιού, της αποβολής, της μαθητικής ποδιάς (του μαθητικού πληκτίου με την κουκουβάγια για τα αγόρια ήταν λίγο πιο παλιά), υποχρεωτικού κυριακάτικου εκκλησιασμού, θεωρήθηκε ξεπερασμένη (και ήταν στα περισσότερα) και με τα χρόνια εκμοντερνίστηκε.

Από ότι φαίνεται όμως, όχι μετά από περίσκεψη, από παραδείγματα, από κάποια δοκιμαστική περίοδο.

Αλλά από "υπουργικές αποφάσεις", συναγωνιζόμενες μεταξύ τους σε "δημοκρατικότητα" που κατέληξε στην μπαχαλοποίηση των ΑΕΙ, αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων και του βαθμού "2" για εισαγωγή σε αυτά.

Ή του "εγγυημένου" βαθμού 12 σε όλους τους μπαχαλάκηδες του Αργοστολιώτικου "ΕΠΑΛ" (Επαγγελματικού Λυκείου), όπως απαιτήσαν αν οι διδάσκοντες "θέλουν να έχουν το κεφάλι τους ήσυχο". Αλλιώς η μαθητήρια δεν κατεβαίνει από την έδρα πριν φτιάξει το φρούδι της, ούτε οι αποβαλλόμενοι από το μάθημα αρχιταρξίες θα σταματήσουν να βιντεοσκοπούν χαχανίζοντας μεγαλόφωνα από τα παράθυρα τον δυστυχία εκπαιδευτικό, ο οποίος τελικά αναγκάστηκε να παραιτηθεί από τον κλάδο, παρά τις παροτρύνσεις των συναδέλφων του "να κάνει υπομονή".

Με μακροσκελή πολιτισμένη καταγγελία συνοδεύει την παραίτησή του, ελπίζοντας πως ίσως συντελέσει στο να αλλάξει κάτι. Επαινετή η στάση του, μάταιες όμως οι ελπίδες. Μόλις καταλαγιάσει ο θόρυβος, όλα θα ξαναγυρίσουν στη ρουτίνα τους. Φυσικά τέτοιες καταστάσεις, όπως τις περιγράφει ο εκπαιδευτικός, δεν είναι ακόμα ο κανόνας. Αν όμως δευτερεύουσα παραέξω, με τις συμμορίες ανηλικών να ληστεύουν και να δέρνουν, να διώκεται ο ηλικιωμένος επειδή πυροβόλησε τον ληστή που μπήκε στο σπίτι του ή να κατηγορείται η Γαλλία για «παραβίαση των δικαιωμάτων των πειρατών», σύντομα θα γίνει και μάλιστα παγκόσμιος. Όμως δεν φαίνεται τόσο για όλα αυτά οι μπαχαλάκηδες, οι ανήλικες. Τα κάθε είδους παραδείγματα, πρότυπα, influencers ακολουθούν. Πάντοτε το ψάρι βρωμάει από το άδαιο συνήθως κεφάλι.

ΝΑΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΟΝ

(συνέχεια από σελ. 1)

Εξαίρεση αποτελούν τα χρησιμοποιημένα λάδια φραγτού, τα οποία είτε μπορεί παραδώσουμε σε λιμάνι, είτε να τα κάψουμε στην μονάδα αποτέφρωσης λαδιών και λιπαντικών (incinerator oil unit), εάν διαθέτει το καράβι, και μόνον εν πλώ και όχι κατά τον διάπλου προστατευόμενων θαλασσίων περιοχών, όπου απαγορεύεται η χρήση της ανωτέρω μονάδας.

Ας μιλήσουμε τώρα για τα πλαστικά, έναν από τους μεγαλύτερους εκθροούς της θάλασσας και του πλοίου της. Χωρίς να έχουν την αντίληψη, μεγάλη κήτη (όπως Φάλαινες, Δελφίνια - Όρκες, - Καρχαρίες) - αλλά και μικρότερα ψάρια, τα τρώγουν, με αποτέλεσμα να πεθαίνουν. Ακόμη και σε όστρακα επιφέρουν καταστροφή. Και για τα καράβια επίσης αποτελούν κίνδυνο. Αν ένα μεγάλης έκτασης πλαστικό συναντηθεί στην ρωτά κάποιου πλοίου, μπορεί να αναρροφηθεί από τις αναρροφήσεις ψύξης των μηχανών και να επέλθει "black-out" με δυσάρεστα αποτελέσματα. Πολλά ακόμη θα μπορούσα να αναφέρω σχετικά με τις δυσάρεστες επιπτώσεις προς το περιβάλλον, εξαιτίας των πλαστικών, αλλά δεν σας κουράζω άλλο.

Κλείνοντας το ζήτημα των σκουπιδιών, λέμε συνοπτικά: Τίποτα στη θάλασσα.

Πρέπει να σημειωθεί ότι παραβιάσεις, που τυχόν περιπέσουν στην αντίληψη των αρχών, τιμωρούνται με υψηλά πρόστιμα, ως επίσης και η μη σωστή τήρηση του βιβλίου καταχώρησης σκουπιδιών (Garbage Record Book).

2. Αποφυγή ρύπανσης της θάλασσας και της ατμόσφαιρας.

Θα αναφερθώ πρώτα στην ρύπανση της ατμόσφαιρας. Τα καράβια, αφού επιθεωρηθούν από τον νηογνώμονα, εφοδιάζονται με το International Air Pollution Certificate (IAPC) Certificate. Διεθνές πιστοποιητικό πρόληψης ρύπανσης της ατμόσφαιρας, με 5ετή ισχύ.

Δεν θα πρέπει να επαναπαυόμαστε όμως σ' αυτό και να είμαστε σίγουροι ότι το καράβι μας δεν μολύνει την ατμόσφαιρα. Από το μηχανοστάσιο εκπέμπονται στην ατμόσφαιρα καυσαέρια από τις Κύριες Μηχανές, τις ηλεκτρομηχανές, το καζάνι, την μονάδα καύσης κατάλοιπων λαδιών. Ανά πάσα στιγμή μπορεί να επέλθει κάποια βλάβη σε κάποιο από τα ανωτέρω. Η αποφυγή της ρύπανσης θα αποφευχθεί με την πρόληψη. Και η πρόληψη είναι η προγραμματισμένη και τακτική συντήρηση των προαναφερόμενων μηχανημάτων, σύμφωνα με το σχέδιο συντήρησης (maintenance plan), που καθορίζεται από τους κατασκευαστές και προγραμματίζεται με την συνεργασία Εταιρείας και πλοίου.

Αλλά και έκτακτες συντηρήσεις και επισκευές πρέπει να γίνονται, όταν απαιτηθεί σε περίπτωση που ο Α' Μηχανικός αντιληφθεί κάποια ανωμαλία στην λειτουργία αυτών των μηχανημάτων.

Μια άλλη περίπτωση είναι να παρατηρηθεί, από κάποιο του πληρώματος, περισσότερος καπνός και ειδικότερα μαύρος από τις εξαγωγές καυσαερίων στην καμινάδα. Αμέσως πρέπει να επιληφθεί για να το πληροφορηθεί ο Α' Μηχανικός, ώστε να επιλυθεί το θέμα.

Σήμερα οι διεθνείς και τοπικοί κανονισμοί είναι αυστηρότεροι στο θέμα αυτό. Η περιεκτικότητα θείου στα καύσιμα έχει ελαττωθεί και η καύση του fuel oil, σε ορισμένες θαλάσσιες περιοχές (ECA - SECA areas), έχει αυστηρά απαγορευθεί. Diesel oil με πολύ ελάχιστο ποσοστό θείου μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνον στις περιοχές αυτές. Στα περισσότερα λιμάνια, σχεδόν παγκοσμίως, είναι αυστηρά υποχρεωτική η χρήση για καύση από τις μηχανές, μόνο του diesel oil με πολύ μικρή περιεκτικότητα σε θείο. Σε περίπτωση παράβασης των ανωτέρω, τα πρόστιμα είναι τεράστια και η καταχώρηση του πλοίου σε μαύρη λίστα είναι σίγουρη, με φροβερές επιπτώσεις, κυρίως οικονομικού χαρακτήρα. Αλλά και τα ονόματα του Πλοίαρχου και Α' Μηχανικού καταχωρούνται σε μαύρη λίστα και η Εταιρεία έχει τις ανάλογες επιπτώσεις, όσον αφορά την εμπορικότητα του πλοίου.

Τώρα σχετικά με την ρύπανση θάλασσας. Εδώ η πρόληψη δεν είναι μόνον αναγκαία, αλλά επιβλέπεται.

Επιβάλλεται επίσης και προσπάθεια καθαρισμού της θαλάσσιας περιοχής που ρυπάνθηκε, καθώς επίσης και η μη επέκταση (το κυριότερο) της κηλίδας που προκλήθηκε. Η πρόληψη λοιπόν, ξεκινάει από την εκπαίδευση των Αξιοματικών και του πληρώματος στον χειρισμό των πετρελαιοειδών. Όρες ατελείωτες θα μπορούσαν να καταναλωθούν γράφοντας για τον χειρισμό κάθε ξεχωριστής περίπτωσης. Ας αφήσουμε τα πετρελαιοφόρα πλοία (που τα πληρώματα πρέπει να είναι άρτια εκπαιδευμένα και οι ανώτεροι Αξιοματικοί πεπεισμένοι) και ας περιοριστούμε εδώ μόνον στον χειρισμό παραλαβής καυσίμων.

Με την εκτέλεση γυμνασίων, των προγραμματισμένων, αλλά και πριν από κάθε Πετρέλευση, θα μπορέσει το πλήρωμα να φέρει σε πέρας την επιθυμητή και χωρίς προβλήματα, παραλαβή των καυσίμων.

Με την εκτέλεση γυμνασίων και αποκτώντας σχετική πείρα θα μπορέσει το πλήρωμα να ηρολάβει μια μικρή ή και εκτεταμένη ρύπανση, σε περίπτωση που συμβεί κάποια διαρροή, είτε από υπερχειλίση δεξαμενής, είτε από κάποιο σπάσιμο σωλήνας, είτε από οποιαδήποτε άλλη αιτία.

Με γυμνάσια θα εξοικειωθεί και θα μάθει τι εξοπλισμός πρέπει να υπάρχει κοντά στα σημεία σύν-

δεσης των σωλήνων πετρέλευσης, πριν την πετρέλευση, για να είναι έτοιμος σε περίπτωση διαρροής ή φωτιάς.

Και αυτός ο εξοπλισμός μπορεί να αποτελείται από: έναν πυροσβεστήρα (κατά πρότυπο αφρού), μια μάνικα πυρκαγιάς, πριονίδι, φτυάρια, σκούπες, κουρέλια (πανιά). Αλλά και τι ακόμη εξοπλισμό πρέπει να φέρει από το SOPEP locker για να αντιμετωπιστεί κάποια εκτεταμένη ρύπανση. Σπουδαιότατο η επαρκής επάνδρωση και η σωστή τοποθέτηση των βοηθών πετρέλευσης, αλλά και η καλή επικοινωνία μεταξύ τους. Η SOLAS θέλει η επικοινωνία να γίνεται με ασύρματους πομποδέκτες με στεγανότητα προς την φωτιά και το νερό. (Fireproof / waterproof).

Δεν ξεχνάμε ποτέ να κλείνουμε στεγανά τα «μπούνια» στο κύριο κατάστρωμα, πριν την πετρέλευση. Είναι και αυτό μέσα στην πρόληψη. Επίσης σημαντικό είναι, σε περίπτωση βροχερού καιρού, ένα άτομο να είναι υπεύθυνο να ξεπλώνει ένα συγκεκριμένο «μπούνι» (ΔΕ & ΑΡ) για να αδειάζει το κατάστρωμα. Εάν γίνει κάποια διαρροή και τα «μπούνια» είναι ταπωμένα και το κατάστρωμα γεμάτο νερό, η ρύπανση είναι αναπόφευκτη. Το λάδι επιπλέει στο νερό.

SOPEP Locker (Αποθήκη «μαγαζί» φύλαξης εξοπλισμού για την καταπολέμηση ρύπανσης της θάλασσας από πετρέλαιο).

Στο εν λόγω locker, πρέπει να φυλάσσεται με σωστή διεύθυνση και με εύκολη πρόσβαση ο εξοπλισμός αντιμετώπισης της θαλάσσιας ρύπανσης ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ. Εκεί μέσα δεν πρέπει να υπάρχουν άλλα πράγματα, τα οποία μπορεί να εμποδίζουν την εύκολη πρόσβαση προς τον εξοπλισμό ή και να δημιουργούν κάποια σύγχυση και απορίες με αποτέλεσμα την καθυστέρηση της όλης επεξεργασίας. Στο εγχειρίδιο "SOPEP" που εκδίδεται από την Εταιρεία, βασίζομενη στους κανονισμούς SOLAS και επικυρώνεται από το κράτος της σημαίας που φέρει το πλοίο, εκτός των οδηγιών και τον πρέπει να χειρισμό σε κάθε περίπτωση ρύπανσης, περιέχει και τι εξοπλισμός πρέπει να φυλάσσεται στο προαναφερθέν locker.

Περιληπτικά αυτός ο εξοπλισμός αποτελείται από: αεραντλία για άντληση πετρελαίου, φτυάρια, σκούπες, πριονίδι, κουρέλια πανιά, άδεια εύχρηστα δοχεία, απορροφητικά υλικά διαφόρων ειδών, υγρά καθαρισμού - φιλικά προς το περιβάλλον, επιπλέον φράγμα για συγκράτηση της κηλίδας. Φυσικά αυτά που θα πρέπει να υπάρχουν πρέπει να αναγράφονται στο εγχειρίδιο SOPEP και σε ποσότητες, τις ελάχιστες που αναφέρονται για τα περιγραφόμενα είδη. Αυτό το εγχειρίδιο τμηματικά πρέπει να επεξηγείται σε όλο το πλήρωμα, από τον Αξιοματικό ασφαλείας (Υποπλοίαρχο), αρχίζοντας από τα πιο κοινά.

ΙΔΙΑΙΤΗΡ ΠΡΟΣΟΧΗ: Η θάλασσα ρύπανση (που 99% προκαλείται από αμέλεια) διώκεται ποινικά. Εκτός βέβαια των υπέρογκων προστίμων και εξόδων καθαρισμού, που βαρύνουν την Εταιρεία, η ποινική δίωξη του Πλοίαρχου ή και άλλων υπευθύνων είναι προκαθορισμένη και η ποινή μπορεί να φθάσει και μέχρι φυλάκιση των ανωτέρω.

3. Καλή διαχείριση της σαβούρας (έρματος). Η σαβούρα (έρμα) έχει δημιουργήσει σχεδόν άλυτα προβλήματα στο περιβάλλον και ιδιαίτερα στις θάλασσες. Από βακτηρίδια μέχρι και θαλάσσιες ζωικές κόσμους από τόσο σε τόσο, έχουν μεταφερθεί με τα πλοία, αλλάζοντας έτσι το φυσικό περιβάλλον. Ποτέ όμως ίσως δεν είναι αργά. Αν γίνεται σωστά η μεταφορά της σαβούρας το πρόβλημα αυτό δεν επεκτείνεται. Και η σωστή μεταφορά, που από αρκετά χρόνια πριν έχει θεσπιστεί από διεθνείς κανονισμούς, αλλά πολλές φορές δεν τηρείται, δεν είναι δα και το δυσκολότερο και άλυτο θέμα. Μια αλλαγή του νερού που πήραμε στο λιμάνι απόπλου ζητείται, σε απόσταση και βάθος, όπως αναφέρεται στους κανονισμούς. Δεν θα πρέπει σε λεπτομέρειες για το θέμα.

Μέσες άκρες αυτή η κίνηση ζητείται μέχρι σήμερα, γιατί τώρα έχουμε αλλαγές στην διαδικασία της μεταφοράς σαβούρας. Απαιτείται πλέον (και δεν θα αργήσει να εγκατασταθεί σε λίγο διάστημα σε όλα τα υπάρχοντα πλοία) τα νεότερα καράβια να είναι εφοδιασμένα με το σύστημα βιολογικού καθαρισμού και θεραπείας της σαβούρας, κατά την φρόντιση και εκφόρτωση της.

Την διαδικασία και λειτουργία του συστήματος θα τα βρούμε στα συνοδευτικά, για αυτές τις ενέργειες, εγχειρίδια που συνοδεύουν αυτό το σύστημα.

Τακτικό ημερολόγιο της σαβούρας πρέπει να τηρείται στο πλοίο, από τον αρμόδιο αξιοματικό. Αν πραγματικά καθιερωθεί αυτό το σύστημα, κατά την γνώμη μου, θα είναι πολύ πιο αποτελεσματικό από το προηγούμενο σύστημα της αλλαγής στο ανοικτό πέλαγος.

4. Οικονομία χαρτίου.

Πρέπει να θεωρησιέται (και τα λιμάνια να βοηθήσουν) ούτως ώστε τα χρησιμοποιημένα χαρτιά, κάθε είδους, να μην ανακατεύονται με άλλα απόβλητα, αλλά να φυλάσσονται ξεχωριστά και να παραδίδονται για ανακύκλωση. Δεν φτάνουν οι (κατά την ταπεινή μου γνώμη εκουσίες) φωτιές που καταστρέφουν καθημερινά τα δάση, αλλά συμβάλουμε κι εμείς στην καταστροφή της παραγωγή του χαρτίου. Με την καινούρια τεχνολογία δεν χρειάζεται το χαρτί. Είναι άδικο να κάνουμε αρχεία με χαρτιά, την στιγμή που υπάρχει η δυνατότητα ηλεκτρονικών αρχείων. Όλοι πρέπει να συμβάλουμε στην προστασία των δέντρων και γενικότερα των δασών, με την ανακύκλωση χαρτίου.

Στ. Τζάκης
Συνταξιούχος Πλοίαρχος Ε.Ν.

Οι καλύτερες χώρες για συνταξιούχους

Παραλίες, κλίμα, ήλιος, σύστημα υγείας, ποιότητα ζωής, κοινωνική ισότητα και οικονομική ευημερία είναι οι κυριότεροι παράγοντες που ο Παγκόσμιος Δείκτης Συνταξιοδότησης της Natixis (γαλλική τράπεζα επενδύσεων και διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων) επέλεξε για το 2022, για να καταρτίσει και σχετικό κατάλογο, με τις καλύτερες χώρες για τους συνταξιούχους. Αυτές είναι οι εξής:

(Με άριστα το 100)

1. Νορβηγία.....	81
2. Ελβετία.....	80
3. Ισλανδία.....	79
4. Ιρλανδία.....	76
5. Αυστραλία.....	75
6. Ν. Ζηλανδία.....	75
7. Λουξεμβούργο.....	75
8. Ολλανδία.....	75
9. Δανία.....	74
10. Τσεχία.....	73

40. Ελλάδα..... 42

Ο κατάλογος περιλαμβάνει 44 χώρες. Μας ζηλεύουν, δεν εξηγείται διαφορετικά. Εκτός αν στην περίπτωση της Ελλάδας δεν έλαβαν υπ' όψη τους συνταξιούχους ναυτικούς που είναι πέραν κάθε αμφισβήτησης ότι στην κοινωνική ισότητα και την ποιότητα ζωής παίρνουμε πάνω από άριστα, το 100. Εντάξει στην οικονομική ευημερία πατώνουμε, παίρνουμε 15, αλλά αφού έχουμε ήλιο και ζεστές παραλίες που οι κυβερνήσεις μας με τις ενέργειές τους φρόντισαν να έχουμε, τι την χρειαζόμαστε την οικονομική ευημερία;

Μα όλα λάθος να τα καταλαβαίνουμε: Έως τώρα νομιζαμε πως ο Άγιος Νικόλαος είναι προστάτης των ναυτικών. Λάθος μας. Στον ιστότοπο eNautilia ανακοινώθηκε το πρόγραμμα για τον εορτασμό του Αγίου Νικολάου, προστάτη του Πολεμικού Ναυτικού.

Και παρατίθεται κατάλογος 12 λιμανιών που θα επισκεφθούν μονάδες του Πολεμικού Ναυτικού, τα 11 στο Αιγαίο και ένα στην Πάτρα. Κεφαλονιά λόγω ιστορίας και Κέρκυρα λόγω «μεγέθους», που θα έπρεπε να θυμίζουν στους όποιους αρμόδιους πως η σχέση Αιγαίου-Ιονίου δεν μπορεί να είναι 11 προς 1 σε οποιονδήποτε τομέα, αγνοούνται. Εννοείται πως κάθε άλλο παρά μας πειράζει αυτή η εξαίρεση, απλώς πρέπει να κατανοήσουμε πως αφού ο Άγιος Νικόλαος είναι προστάτης μόνο του Πολεμικού Ναυτικού, δεν μας μένει άλλο μέσο προστασίας παρά η ναυτοσύνη, που δυστυχώς κι αυτή χάνεται, κυνηγημένη εκ των έσω. Κι αυτό είναι που μας πειράζει.

Αφιέρωμα στους Μηχανικούς του Εμπορικού Ναυτικού.

«Οι αδικημένοι της θάλασσας»

Του Αλέξανδρου Κασίμη, Αντιπλοίαρχου Μηχανικού Π.Ν. ε.α.

Θωναί, Κέρκυρα

(συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο)

ΕΦΘΑΣΕ ΩΡΑ ΝΑ ΞΕΜΠΑΡΚΑΡΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΟΙΑ

Κάποια στιγμή αποφασίζεις για πολλούς και διαφορετικούς λόγους, προσωπικούς, οικογενειακούς, οικονομικούς να αφήσεις την θάλασσα, τα καράβια και τα μηχανοστάσια και έρχεται η στιγμή να ξεκουραστείς στην στεριά.

ΘΕΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΩΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

Τα προβλήματα (κουσούρια) που σου άφησε η ζωή σου κάτω στα μηχανοστάσια όλα αυτά τα χρόνια που μπαρκάρηζες θα είναι τα δικά σου «δωράκια» στον εαυτό σου, στο σώμα σου, στην ψυχή σου. Είτε γιατί δεν πρόσεξες, δεν τον προφύλαξες, δεν τον προστάτευσες όσο θα έπρεπε και αδιαφόρησες ως νέος που ήσουν. Οι κίνδυνοι και οι επιπτώσεις που θα είχες μελλοντικά φάνταζαν στο δικό σου μυαλό μακρινό όνειρο, ότι τίποτα δεν θα συμβεί σε σένα.

Έρχεται η στιγμή που κρατάς τον φάκελο της δικής σου "μηχανής"... με ιστορικό... βλαβών, με ιατρικές γνωματεύσεις από διάφορες ειδικότητες ιατρών που επισκέφτηκες όταν ξεμπαρκάρησες: **1. Εμφάνιση κίρων**, φλεβίτιδα στα πόδια από την ορθοστάσια και το καθημερινό το ανεβοκατέβασμα τόνων πολλών σκαλοπατιών των μηχανοστασίων **2. Πόνος στην μέση**, οσφυαλγία από τα βαριά αντικείμενα που σήκωνες σε κάθε επισκευή στο μηχανοστάσιο, καθώς και τα απότομα σκυψίματα για αρκετή ώρα μέσα σε τακάρια, οχετούς, σαρώσεις, δεξαμενές κλπ **3. Μυαλγίες, αρθρικά**, ρευματολογικά προβλήματα πόνοι παντού στα πόδια στα χέρια στους αγκώνες στους ώμους, στον αυχένα από τις κακές συνθήκες, όπως υγρασία υπερ-

βολική ζέστη ή απότομο υπερβολικό κρύο. Όλες αυτές οι εναλλαγές από το ένα λιμάνι σε ένα άλλο με τις διαφορετικές κλιματολογικές συνθήκες, σου αποδιοργάνωναν τον οργανισμό σου. **4. Προβλήματα ύπνου**, διαταραχές, αϋπνίες, αδυναμία χαλάρωσης από την έλλειψη ξεκούρασης μυαλού και σώματος λόγω των συνεχιζόμενων βλαβών στο πλοίο, που σου σπαράλιζαν το νευρικό σου σύστημα. **5. Καρδιολογικά προβλήματα:** υπέρταση, πίεση, χοληστερίνη, ζάχαρο, από την όχι ισορροπημένη διατροφή και από την απουσία περπατήματος. **6. Οφθαλμολογικά προβλήματα:** μειωμένη όραση (ειδικά στα μακριά), καθώς το μάτι ενός μηχανικού λειτουργούσε στο τεχνητό φως και όχι με το φυσικό φως του ηλίου και το σπουδαιότερο δεν είχε την δυνατότητα τα μάτια του να κοιτάζουν και μακριά.

Αυτά δημιουργήσαν στα χρόνια της δουλειάς του, αδράνια του φακού για να εστιάζει μακριά, καθώς όλος ο χώρος που κοιτούσε ήταν ανάμεσα στις μηχανές και τους μπουλμέδες του μηχανοστασίου.

Επίσης υπήρχαν προβλήματα της όρασης και

στα κοντινά καθώς τα μάτια από την συνεχιζόμενη εστίαση κοίταγμα όλων των θλιβόμενων, θερμομέτρων, κουράζαν υπερβολικά τα μάτια του μηχανικού.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Έρχεται εκείνη η στιγμή που συνειδητοποιείς ότι όλα αυτά «τα κουσούρια» είναι δικά σου και θα τα κουβαλάς για όλη σου την υπόλοιπη ζωή. Φοβάσαι, διστάζεις, ακόμη ίσως και ντρέπεσαι να τα αναφέρεις, να τα μοιραστείς με αγαπημένα σου πρόσωπα, εσύ ένας πρώην Α' ή Β' μηχανικός του Εμπορικού Ναυτικού, δυνατός με ψυχρή λιονταριού που δαμάζεις τα πάντα στο καράβι, να τολμήσεις να πεις ότι πονάνε τα πόδια σου, η μέση σου, δεν βλέπεις, δεν ακούς καλά. Σε όλα αυτά θα είσαι μόνος σου, εσύ και ο πόνος σου!

Όσο σκληρό και αν ακούγεται, αυτό είναι άλλωστε και το βαρύ τίμημα της δουλειάς του μηχανικού στα πλοία και οι άνθρωποι που θα γνωρίζουν τι έχεις τραβήξει όλα αυτά τα χρόνια μέσα στα μηχανοστάσια των πλοίων θα είναι μετρημένοι στα δάχτυλα του ενός χεριού σου!

ΕΝΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΩΡΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΩ ΣΤΑ ΜΗΧΑΝΟΣΤΑΣΙΑ

Μπαρκάρησες για 12 μήνες (1 χρόνο). Κάθε ημέρα βρισκόσουν οκτώ ώρες κάτω στο μηχανοστάσιο βάρδια. Σε δώδεκα μήνες μάρκο βρισκόσουν 2.800 ώρες κάτω στα μηχανοστάσια λεβητοστάσια, χωρίς να προσθέσουμε βλάβες, υπερωρίες κλπ. Έμεινες αυτές τις 2.800 ώρες κάτω στο μηχανοστάσιο υπό το τεχνητό φως, μέσα στο θόρυβο στην ζέστη. Αυτές είναι οι ώρες που βίωσες

στα μηχανοστάσια των πλοίων, που αφιέρωσες ένα μεγάλο κομμάτι από την ζωή σου τα νιάτα σου και την ψυχή σου και αυτές οι ώρες δεν μπορούν να αναπληρωθούν με κανένα χρηματικό ποσό. Αυτή είναι η πικρή, σκληρή αλήθεια!

Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Πριν πολλά χρόνια, τα πληρώματα των πλοίων ήταν στο μεγαλύτερο ποσοστό Έλληνες. Όλοι εκεί κάτω στα μηχανοστάσια ήταν μια μικρή δυνατή οικογένεια, ένα καλό παρέακι φίλων, που έτρωγαν και έλιωναν ακόμη και τα σίδερα και αυτό ήταν μεγάλο προτέρημα στην δουλειά τους. Σήμερα δυστυχώς, όπως όλοι γνωρίζουμε, στα πλοία είναι μόνο Αξιωματικοί Έλληνες και το υπόλοιπο πλήρωμα Φιλιππινέζοι ή Ουκρανοί κλπ. Αυτό από μόνο του είναι ένα μεγάλο πρόβλημα, άλλο να ακούς την Ελληνική γλώσσα, την μητρική σου, με τα πειράγματα, τα καλαμπούρια, τα μπινελίκια, τα γκομενίλια και άλλο να κοιτάς άγνωστα πρόσωπα μιας άλλης κουλτούρας, φιλοσοφίας και νοοτροπίας χωρίς κανένα ίχνος συναισθημάτων!

(Στο προσεχές φύλλο το τέλος)

Ο Δημήτρης Καραβιώτης, πατέρας του γνωστού μουσικού ντουέτου "αδελφοί Καραβιώτη", τιμήθηκε στις 30/10/2022 σαν ιεροψάλτης επί πολλά χρόνια (και) στον Μητροπολιτικό ναό του Αργυροσολίου, του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Χαίρομαστε όταν ένας συναδέλφος τιμάται σε οποιονδήποτε τομέα για οποιονδήποτε δραστηριότητά του. Στην αναγγελία όμως της βράβεισής του ή στο βιογραφικό του που δημοσιεύτηκε, ούτε μία λέξη δεν αναφέρθηκε για την επαγγελματική του ιδιότητα, σαν Ασυρματιστής του Εμπορικού Ναυτικού.

Συχαίρουμε τον Δημήτρη για την βράβεισή του και τον ευχαριστούμε για την συνεχή παρουσία του στις εκδηλώσεις μας, ιδιαίτερα στις Γενικές Συνελεύσεις.

Κι αν πιο πάνω αναφέρουμε την παράλειψη αναφοράς του επαγγέλματός του, ναυτικός, ας μη θεωρηθεί παράνομο, δεν συνθηζούμε να παραποιήμασθε. Να αγανακτούμε, ναι. Να απορούμε, ναι. Να «μειδιάμε», να κουνάμε το κεφάλι από λύπηση, ναι. Όχι για εμάς βέβαια.

Και ξαναθυμόμαστε πριν κάποια χρόνια, όταν πέθανε ο συνάδελφος Πυλαρινός καπετάν Χρήστος Σόκαρης, στην επικείμενη αναφορά του στα «νέα της Πυλάρου», γράφτηκαν πλείστα όσα χωρίς μία λέξη για το επάγγελμά του, ναυτικός.

Η αλήθεια είναι πως η αγωνία, ο προβληματισμός της κοινωνίας δεν είναι η οικονομική δυσπραγία, η επί 10 τόσα χρόνια συνεχής υποβάθμιση της ζωής μας, ιδιαίτερα εμάς των συνταξιούχων ναυτικών ούτε ο εξ ανατολών κίνδυνος. Ούτε η Πανδημία του κορονοϊού, ούτε η εγκληματικότητα. Όχι, το μεγάλο μας πρόβλημα είναι οι παρακολουθήσεις τηλεφώνων γνωστών και αγνώστων, που με αυτό τον τρόπο έμαθε η κοινωνία την ύπαρξή τους. Συνεχής και αγωνιώδης η προσοχή της κοινωνίας από τα πραγματικά της προβλήματα, δικαιολογημένα ας πούμε. Τα Τηλεκάναλα όμως πιστεύουν πραγματικά πως ο Ζαλιμένος από τις συνεχείς καταπρακτικές Έλληνες πολίτες ενδιαφέρεται για τα κουτσομπολιά των κομμάτων;

Και μη μας πουν πως είναι θέμα δημοκρατικής ομαλότητας. Για εμάς δημοκρατική ομαλότητα είναι η αξιοκρατία, η δικαιοσύνη, η ειλικρίνεια, η διαφάνεια. Πιστεύει κανείς πως υπάρχουν;

Φτου τους να μην βασκαθούνε. Οι εκπρόσωποι μας στον "ναό" της δημοκρατίας, στη Βουλή. Δεν φτάνει η κοροϊδία του πόθεν έσχες, που ρωτάει πώς απέκτησαν αυτό που δηλώνουν πως έχουν και εκείνοι κάνουν πως δεν καταλαβαίνουν δηλώνοντας μόνο τι έχουν, αλλά και κατά το πόθεν εμπλουτίστηκε με καινούργιους μοντέρνους τρόπους: όπως η αγορά κόκκινων δανείων, δανείων που δεν εξυπηρετούνται, από τράπεζες κυρίως, οι οποίες τα πωλούν στο 1/10 - 1/20 της αξίας τους. Κι εκείνος που τα αγοράζει με χρήματα που η ίδια η τράπεζα του δανείζει, θα επιδιώξει να εισπράξει όσα παραπάνω μπορεί από όλα πληρωσε, απειλώντας με διάφορους τρόπους τον οφειλέτη. Κι αν μην πρόκειται για συστηματικούς κακοπληρωτές- απατεώνες, καλά τους κάνει. Μόνο πως αυτοί δύσκολα πιάνονται στη φάκα. Οι φουκαράδες θα πληρώνουν τις δραστηριότητές του κ. βουλευτού. Οι οποίες είναι μεν νόμιμες, όχι όμως και ηθικές. Πιο παλιά, ένας από κει μέσα είχε αποφανθεί, «ό,τι είναι νόμιμο είναι και ηθικό» και γελούσε για καιρό και το παρδαλό κατσίκι. Βέβαια του τράβηξαν το αυτί, εξαφανίστηκε, η βαρύνδουπη όμως κουβέντα του φαίνεται πως "ρίζωσε".

Κάποια ελληνική αρχή (όχι υπηρεσία, εδώ μόνο αρχές υπάρχουν, ψοφάμε για γαλόνια) ζητάει από πολίτη που θέλει να κάνει κάποια δουλειά φορολογική ενημερότητα. Δηλαδή: Δηλαδή, για εμάς της προ Μπαμπινιώτη εποχής, ζητάει μία βεβαίωση ότι ο πολίτης χρωστάει ή δεν χρωστάει στο κράτος. Ο πολίτης απευθύνεται στην αρμόδια αρχή, την ΑΑΔΕ (Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων), η οποία του χορηγεί ένα αποδεικτικό ενημερότητας για χρέη προς το δημόσιο, το οποίο αναγράφει: «Βεβαιώνεται ότι ο παραπάνω (ο πολίτης δηλαδή) είναι ενήμερος για τα χρέη του στη φορολογική διοίκηση». Αυτό ήθελε να μάθει η «αρχή» που ζήτησε το χαρτί και όχι αν ο πολίτης χρωστάει ή όχι στο κράτος; Κι η αρχή που χορήγησε το χαρτί γνωρίζει ή όχι αν ο πολίτης χρωστάει; Κι αν γνωρίζει γιατί δεν απαντάει ευθέως; Αντί να παίζουν με την σημασία της φράσης φορολογική ενημερότητα γιατί κάτι τέτοιο συμβαίνει, δεν θα ήταν πιο ουσιαστικό, πιο υπεύθυνο να ζητούν από τον πολίτη να υπογράψει μία "υπεύθυνη δήλωση" ότι δεν χρωστάει, αν βέβαια αυτό τους ενδιαφέρει;

Θα πει κάποιος, αφού αποδέχονται μεταξύ τους οι διάφορες υπηρεσίες (Συγγνώμη «αρχές») αυτού του είδους τις διαδικασίες, εσένα πολίτη, τι σε πειράζει; Μα με πειράζει γιατί έχουμε (και πληρώνουμε) ένα εκατομμύριο δημοσίου υπαλλήλους για να εξυπηρετούν τους πολίτες με τέτοιες τύπου "Πυθιάς" απαντήσεις: «Ηξεις αφήξεις ου εν πολέμω θνήξεις». Ανάλογα με το πού "κολλάει" το "ου", στην προηγούμενη ή στην επόμενη λέξη, αλλάζει και το νόημα του χρωστού. Ηθελήμενη ασάφεια, ώστε ό,τι και να συμβεί μελλοντικά, να μην μπορεί να κατηγορηθεί η "Πυθιά".

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ "ΝΙΚΟΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ"

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ως πρόεδρος του Συλλόγου Ναυτικών Κεφαλονιάς "ΝΙΚΟΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ", Παγουλάτος Αναστάσιος, θέλω να ευχαριστήσω τους γιατρούς και το νοσηλευτικό προσωπικό της βάρδιας των επειγόντων περιστατικών του Νομαρχιακού Νοσοκομείου Αργυροσολίου για τις υπηρεσίες που μου προσέφεραν το βράδυ του Σαββάτου 19/11/2022.

Κατά την διάρκεια της ίδιας μέρας και ενώ έκοβα τις ελιές μου, "μπήκε" πρινόνι στο μάτι μου. Το βράδυ και περί ώρα 19:50, πήγα στο ανωτέρω αναγραφόμενο νοσοκομείο, στο τμήμα επειγόντων περιστατικών, ζητώντας να μου καθαρίσουν το μάτι μου για να ηρεμήσω. Τέτοια υπη-

ρεσία το ίδιο νοσοκομείο μου είχε προσφέρει απρόσκοπτα δύο φορές στο παρελθόν και νομιζώ και σε άλλους συμπολίτες μου. Με αντιμετώπισαν σαν να ζητούσα εγχείρηση ανοικτής καρδιάς. Μου είπαν επί λέξει: «θα σας δει ο χειρουργός, δεν έχουμε οφθαλμίατρο και δεν εφημερεύει και το νοσοκομείο στο Ληξούρι για να σας στείλουμε εκεί». Τελικά η νοσηλεύτρια ρώτησε κάποιο γιατρό, που δεν εμφανίστηκε ποτέ, με παρέπεμψαν σε ιδιώτη οφθαλμίατρο, χωρίς να μου ρίξουν έστω μια τυπική "ματιά".

Τελικά έφυγα, πέρασα από ένα φαρμακείο στο Αργυρόστολι όπου και πήρα μερικές αμπούλες φυσιολογικού ορού. Το μάτι

μου το καθάρισε η γυναίκα μου, της οποίας οι ιατρικές γνώσεις είναι μάλλον ανώτερες από αυτές του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού του νοσοκομείου.

Γι' αυτόν λοιπόν τον λόγο "ευχαριστώ" και το Προσωπικό και την Διοίκηση του νοσοκομείου μας, οπωσδήποτε και το αρμόδιο Υπουργείο Υγείας, που με επιμέλεια έχει φροντίσει και έχει μειώσει το Ιατρικό και Νοσηλευτικό προσωπικό στο ελάχιστο, σε όλα τα νοσοκομεία της Επικράτειας, με αποτέλεσμα την ταλαιπωρία των ασθενών.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου
«Νίκος Καββαδίας»

M.I.T.

Σε άλλο σημείο της εφημερίδας μας, "επαινέσαμε" αυτό το περίφημο τεχνολογικό ίδρυμα, το MIT, που αξιολογείται σαν τον δεύτερο σε κύρος ΑΕΙ στον κόσμο. Σαν τεχνολογικό φυσικό είναι να ρίχνει το βάρος του στην τεχνολογία. Η οποία όμως αλλού είναι πολύτιμη, αλλού αμφιλεγόμενη κι αλλού αναμφισβήτητη επιβλαβής. Για το κοινωνικό σύνολο φυσικά. Τα επιτεύγματα των αστροφυσικών, εκ πρώτης όψεως ίσως να μην φαίνεται σε τι ωφελούν την κοινωνία, όμως μας δείχνουν ποιι είμαστε, πόσο μετράμε κι αν θέλουμε και μπορούμε να σκεφτούμε, ίσως αντιληφθούμε ποιι, πώς και σε τι βαθμό μας εκμεταλλεύονται.

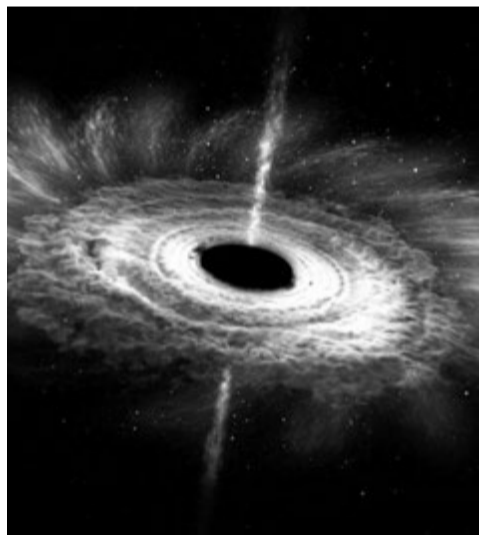
Οι επιδόσεις τους όμως σε άλλο τομέα της τεχνολογίας είναι και επιβλαβείς για την κοινωνία, αλλά και παιδαριώδεις. Προσπαθούν, λέει, να κατασκευάσουν ρομπότ που θα γεννούν (θα μπορούν να κατασκευάζουν-συναρμολογούν) άλλα ρομπότ. Πώς θα ωφεληθεί η κοινωνία αν και όταν το πετύχουν; Το μόνο που θα προκαλέσουν θα είναι μεγαλύτερη ανεργία. Κι αυτοί που θα το "πετύχουν", εκτός από την σπατάλη πόρων που θα μπορούσαν να "πιάσουν τόπο" αλλού, θα υπερφαναεύονται πως πέτυχαν, τι ακριβώς;

«Μαύρες τρύπες»

Αντικείμενα που καταπίνουν ό,τι τα πλησιάζει σε κάποια απόσταση. Αυτήν την ατυχία είχαν και τα αποθεματικά του ΝΑΤ που τα κατάπιε μία από τις πολλές ντόπιες «μαύρες τρύπες».

Τέτοιες μαύρες τρύπες, σκοτεινά αντικείμενα, υπάρχουν και στο "εξαποδώ", στο λεγόμενο σύμπαν. Μια τέτοια τεράστια «μαύρη τρύπα» ανακάλυψαν Αμερικανοί αστροφυσικοί των πανεπιστημίων Maryland University και MIT (Massachusetts Institute of Technology), που βρίσκεται σε απόσταση από την Γη 8.5 δισεκατομμύρια έτη φωτός, δηλαδή το φως που τρέχει με την ταχύτητα 300.000 χλμ. το δευτερόλεπτο, χρειάζεται 8.5 δις χρόνια για να φτάσει έως εδώ. Ή αλλιώς, αυτό που παρατήρησαν οι αστροφυσικοί συνέβη εδώ και 8.5 δις χρόνια.

Κι αυτό που παρατήρησαν που ανίχνευσαν τον περασμένο Φεβρουάριο μέσω 21 τηλεσκοπίων σε διάφορα σημεία της Γης, ήταν μία ισχυρή πηγή φωτός. Με τις αναλύσεις τους συμπέραναν πως αυτή η πηγή φωτός ισοδυναμούσε με 1.000 τρισεκατομμύρια ήλιους και η θερμοκρασία που αναπτύχθηκε ήταν περίπου 30.000 βαθμοί Κελσίου. Κι αυτό το φως παρήχθη την «στιγμή» που αυτή η μαύρη τρύπα «καταπίνει» ένα άστρο. "Στιγμή" που διαρκεί μερικά εκατομμύρια χρόνια. Θα πει, ίσως,

κάποιος "σας παραμυθιάζουν και εσείς τα πιστεύετε, αποδείξεις υπάρχουν;". Φυσικά αποδείξεις, όπως τις εννοούμε εμείς κουβεντιάζοντας στα καφενεία, δεν υπάρχουν. Εμείς όμως οι ναυτικοί των περασμένων δεκαετιών, τις νύχτες πάνω στη γέφυρα του καραβιού, είχαμε όλο το χρόνο για να παρατηρούμε τα άστρα, κάτι που η πόλη το «απαγορεύει», να κατεβάζουμε με τον εξάντα κάποια από αυτά, να «κουβεντιάζουμε» μαζί τους, να τα προκαλούμε να μας «αυτοσυστηθούν». Και σημειώνουμε επίσης πως το MIT είναι το δεύτερο, μετά το Χάρβαρντ, σε κύρος ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα στον κόσμο, με την περίφημη Οξφόρδη στην 5η θέση. Για σύγκριση, τα δικά μας ΑΕΙ βρίσκονται το μεν Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών στην 250η θέση, το Αριστοτέλειο Θεσσαλονίκης στην 363η θέση και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο στην 441 θέση, ανάμεσα στα 2.000 πρώτα ΑΕΙ του πλανήτη. Κάτι σημαίνει αυτό.

Κι ως μην ξεκινάμε πως ο πλανήτης Γη που οι αποστάσεις μεταξύ των διαφόρων σημείων του μας φαίνονται τεράστιες, δεν είναι ούτε καν ένας κόκκος άμμου μπροστά στον Γαλαξία μας, που και αυτός ένας κόκκος άμμου είναι μπροστά στο σύμπαν. Αν το δικό μας μυαλούδάκι αδυνατεί να συλλάβει τέτοιες διαστάσεις, δικό μας πρόβλημα. Το σύμπαν με ό,τι αυτό σημαίνει, μάλλον αδιαφορεί για τις απόψεις μας, για το τι πιστεύουμε ή τι δεν πιστεύουμε.

Συνάδελφοι, φίλοι,

Την ώρα που ο πλανήτης έχει γεμίσει από καλούς σαμαρείτες, ο κόσμος υποφέρει και πάει από το κακό στο χειρότερο. Την ώρα που τόσο πολύ ενδιαφέρονται για το καλό των συνανθρώπων τους, τα σκάνδαλα, η καταπίεση, όποια μορφή και να έχει, η διαφθορά και άλλα αυξάνονται με γεωμετρική πρόοδο.

Γεννιέται λοιπόν το ερώτημα αυτές οι ΜΚΟ (μη κυβερνητικές οργανώσεις ή κατά άλλους μη κερδοσκοπικές οργανώσεις) είναι ευλογία ή κατάρα;

Οι αμέτρητοι εθελοντές που υπάρχουν παντού είτε για να σβήσουν φωτιές είτε για να βοηθούν στη φροντίδα των ζώων, είτε στη φροντίδα των αναξιοπαθούντων συμπολιτών μας, γεννιέται ξανά το ερώτημα: Εμφροούνται από υγιείς αρχές ή διέπονται από ιδιοτέλεια, υστεροβουλία και ότι πιο σκοτεινό υπάρχει στο μυαλό και την καρδιά αυτού του δίποδου ζώου, που θέλει να ονομάζεται άνθρωπος και να νομίζει πως είναι η κορωνίδα της δημιουργίας;

Αγαπητοί συνάδελφοι και φίλοι, χωρίς να μηδενίζω το ρόλο αυτών που πραγματικά θέλουν να προσφέρουν, έχω την εντύπωση ότι κάτι σκοτεινό κρύβεται πίσω από τις ενέργειες αυτών των οργανισμών. Δρουν ανεξέλεγκτα, το έργο που προσφέρουν δημιουργεί προβλήματα σε χώρες, ηπείρους, στον πλανήτη ολόκληρο. Δεν μπορώ να φανταστώ τι έργο προσφέρουν οι μη κυβερνητικές οργανώσεις της Ευρώπης, όταν φορτώνουν ταλαιπωρημένες ψυχές από τις ακτές της Λιβύης σε σαπιοκάραβα και προσπαθούν να τους ξεφορτώσουν στις ακτές της Ιταλίας για να τους σώσουν δήθεν και να έχουν μία καλύτερη ζωή.

Δεν καταλαβαίνουν ότι έτσι ρίχνουν νερό στον μύλο του ρατσισμού, στο μύλο του

δουλεμπορίου, της πορνείας, του εμπορίου οργάνων και ότι πιο βρώμικο μπορεί να σκαφριστεί το αρρωστημένο μυαλό του ανθρώπου. Δεν μπορώ να δεχτώ ότι μία ευνομούμενη Πολιτεία δέχεται στο έδαφος της να δρουν ανεξέλεγκτα τέτοιες οργανώσεις όπως και στην πατρίδα μας με το θέμα των προσφύγων ή λαθρομεταναστών (πες τους όπως θέλεις). Αυτές οι οργανώσεις έχουν κατηγορηθεί για trafficking (εμπορία ανθρώπων), για διακίνηση έναντι αμοιβής, για κατασκοπεία και ότι άλλο. Όταν δε η πολιτεία θέλησε να κάνει καταγραφή των στοιχείων αυτών των οργανώσεων, κάποιες δρούσαν εντελώς παράνομα και ποιος ξέρει τίνος τα συμφέροντα εξυπηρετούσαν.

Γιατί όλοι αυτοί οι μεγαλόσχημοι των απανταχού ΜΚΟ, φιλανθρωπικών οργανώσεων, αλλά και οι βαθύπλουτοι υποστηρικτές τους δεν εξαντλούν την πυγμή τους ώστε να πιέσουν τις κυβερνήσεις να μεριμνήσουν για την αποκατάσταση της Ειρήνης και των συνθηκών διαβίωσης σε πάρα πολλές χώρες, παρά αφήνουν τον κόσμο να υποφέρει και αυτοί τρέχουν να προσφέρουν τσιρότα σε χείνονα τραύματα ψυχικά και σωματικά.

Το θέμα όμως δεν είναι τόσο απλό, όταν έχει θεσμοθετηθεί και έχει επιβληθεί από την μητέρα Ευρώπη κάποιο ποσοστό του ΑΕΠ σε κάθε χώρα-μέλος να πηγαινει σε χρηματοδότηση ΜΚΟ, τότε κάτι συμβαίνει, κάτι που θέλει ψάξιμο, κάτι που βρωμάει, κάτι που πρέπει να μας κάνει επιφυλακτικούς. Αυτοί, έχω την εντύπωση ότι δουλεύουν σαν τους μαύρους πράκτορες των μυστικών υπηρεσιών, που κάνουν τη βρώμικη δουλειά και η υπηρεσία τους ή τα κράτη που εδρεύουν νίπουν τις χείρας των ως Πόντιοι Πιλάτοι, διότι δήθεν έχουν πλήρη άγνοια.

Απ' την άλλη πλευρά, δηλώνει αδυναμία του Κράτους να είναι συνεπές απέναντι στις υποχρεώσεις του και έτσι αφήνει το πεδίο ελεύθερο στον κάθε τυχαί-

παστο, άρρωστο, ανήθικο, διεφθαρμένο να μπει στο παιχνίδι τα λεφτά είναι πολλά) και να δρα ανεξέλεγκτος μέχρι που να σπάσει το απόστημα και τότε το κράτος αφού πρώτα αναθεματίσει, έρχεται να ξεπλύνει την κόπρη του Αυγείου και να επέλθει η κάθαρση με λάθος τρόπο. Οι δε επαγγελματίες της αντικειμενικής ενημέρωσης να σκυλέψουν πάνω σε δικαίους και άδικους, προς άγρην τηλεθέασης. Αυτοί οι ίδιοι δημιουργήσαν ψεύτικες ειδήσεις όταν τα λιβάνιζαν από καιρού εις καιρό στα κανάλια που δούλευαν.

Όταν η Unicef, θεσμοθετημένη οργάνωση από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών για το καλό των αναξιοπαθούντων παιδιών του πλανήτη σπαταλάει το 90% της χρηματοδότησης που παίρνει σε λειτουργικά έξοδα, τότε τι διάλογο έργο προσφέρει; Εγώ βγάζω το συμπέρασμα ότι δουλεύει για να παίρνουν οι υπάλληλοι της τους μισθούς τους και κάτι ψίχουλα αν πέσουν από το τραπέζι του συμποσίου να πάρουν και τα παιδάκια που λιμοκτονούν. Όταν οι ΜΚΟ και άλλες οργανώσεις προσπαθούν να σώσουν από την λειψυδρία τα παιδάκια της Αφρικής και καλούν συμπαθείς καλλιτέχνες να ανοίξουν δήθεν το πηγάδι, ποιον προσπαθούν να ξεγελάσουν; Όταν οι κυβερνήσεις επικαλούνται τις χριστιανικές, ηθικές και δημοκρατικές αξίες για τα τεκταινόμενα σε έδαφος άλλων χωρών, τότε είμαι σίγουρος ότι στα κράτη τους έχουν αφαιρέσει τους καθρέφτες γιατί θα έπρεπε πρώτα να φτύσουν το είδωλό τους.

Όταν πρωθυπουργοί εισηγούνται να γίνουν προσλήψεις μέσω των ΜΚΟ για να μειωθεί το ποσοστό ανεργίας, αυτό σημαίνει ότι υπάρχει ένας διάυλος επικοινωνίας και συναλλαγής μεταξύ των και κατά συνέπεια έχουν την άνωθεν υποστήριξη με αποτέλεσμα να δρουν ανεξέλεγκτα. Για να μην μακροηρόσω φίλοι, συνάδελφοι, συμπατριώτες, «φοβού τους Δαναούς και δώρα φέροντας».

Μακριά από ΜΚΟ, δομές φιλοξενίας και άλλα ευαγή ιδρύματα που έχουν στην προμετωπίδα τους το καλό των συνανθρώπων μας.

Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Έως τώρα οι συντάξεις μας εβασίζοντο στους μισθούς των εν ενεργεία ομοιοβάθμων της επιβατηγού ακτοπλοΐας, αποτελούσαν το 60% αυτών των μισθών.

Από 1/1/2003 το σύστημα αλλάζει.

Οι συντάξεις χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: Των επιβατηγών εσωτερικού, των μεσογειακών επιβατηγών και υπερωκεανίων και τέλος των φορτηγών και δεξαμενοπλοίων 4.500 τόνων DW και άνω.

Όσον αφορά την τάξη των Πλοίαρχων και Α' Μηχανικών (αλλά όχι μόνο) σε γενικές γραμμές, οι της τρίτης κατηγορίας, που είναι και οι πολυπληθέστεροι, παίρνουν μικρότερες συντάξεις, ενώ πληρώνουν τις μεγαλύτερες εισφορές, σε σχέση με τις δύο άλλες κατηγορίες. Π.χ. πλοίαρχος Ε/Γεσωτερικού, καταβάλλει στο ΝΑΤ εισφορές 473,45 € μηνιαίως (δεν συμπεριλαμβά-

νονται οι εισφορές του πλοιοκτίτου), και θα πάρει σύνταξη 1.601,53 €.

Πλοίαρχος Δ/Ε πληρώνει εισφορές στο ΝΑΤ 512,72 € και θα πάρει σύνταξη 1.527,23 €. Ο δεύτερος δηλαδή πληρώνει 38,78 € μηνιαίως μεγαλύτερες εισφορές και θα πάρει σύνταξη κατά 74,30 € χαμηλότερη. (Με-

ρικά στοιχεία είναι από το περιοδικό "ΑΠΟΜΑΧΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ").

Η αδικία δηλαδή εις βάρος των ποντοπλοίων επιτείνεται. Έως τώρα έπαιρναν τις ίδιες συντάξεις με τους συναδέλφους των δύο άλλων κατηγοριών, πληρώνοντας μεγαλύτερες εισφορές.

Τώρα εξακολουθούν να καταβάλλουν μεγαλύτερες εισφορές αλλά παίρνουν χαμηλότερες συντάξεις, ούτε καν ίδιες, όπως πριν.

Ανταποδοτικότητα, λογική, δικαιοσύνη είναι λέξεις άγνωστες, όπως φαίνεται για τους περίφημους "υψη ρεσιακούς παράγοντες" του ΥΕΝ.

Όπως άλλωστε άγνωστες ήσαν ανέκαθεν, τουλάχιστον όπως συμπεραίνεται από τον τρόπο που, διαχρονικά, μας έβλεπαν και εξακολουθούν να μας βλέπουν.

Επισκεφθείτε το site μας

www.alidromos.gr

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ

ΤΟΥ ΠΑΓΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΚΟΥ
ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ
ΝΑΥΤΙΚΟΝ "ΝΙΚΟΣ ΚΑΒΒΑ-
ΔΙΑΣ"

Στην πρόσφατη απόφαση του Υ.Ε.Ν. για την παροχή εκπτώσεων (50% ή 100%) στα εισιτήρια των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών σε διάφορες κατηγορίες επιβατών, με κατάλληλη διαπιστώσαμε πως η έκπτωση 50% που έως τώρα δινόταν στη σύζυγο συνταξιούχου του Ν.Α.Τ. "κόπηκε".

Γιατί κόπηκε, με ποια κριτήρια, ποιοι ήταν οι λόγοι που έως τώρα της δινόταν αυτή η έκπτωση και τώρα εξέλειπαν, πως τελικά σκέφτηκαν οι "αρμοδίοι παράγοντες" του Υ.Ε.Ν., αδυνατούμε να κατανοήσουμε. Μήπως διαπίστωσαν πως οι συνταξιούχοι του Ν.Α. Τ. ξαφνικά πλούτισαν; Μήπως αντέδρασαν οι πλοιοκτίτες για την πληθώρα των μειωμένων ή "τζάμπα" εισιτηρίων και βρέθηκε το συνηθισμένο "θύμα", ο συνταξιούχος ναυτικός;

Άραγε δε μπορούσαν να διατηρήσουν αυτή την έκπτωση και για την σύζυγο του συνταξιούχου ναυτικού (σε πολλές περιπτώσεις των 300-350 ευρώ) και να μειώσουν την έκπτωση στο 50%, σε εκείνους ή σε κάποιους από εκείνους που τώρα έχουν έκπτωση 100%; (που δεν πληρώνουν καθόλου δηλαδή);

Οι βουλευτές, νυν και τέως, οι αρχηγοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, ας το θεωρήσουμε αποδεκτό να μη πληρώνουν καθόλου. Όμως ολόκληρο το προσωπικό του Υ.Ε.Ν., ένστολοι ή μη, εν ενεργεία ή συνταξιούχοι, καθώς και ολόκληρο το προσωπικό των ΝΠΔΔ που εποπτεύονται από το Υ.Ε.Ν., έχουν έκπτωση 100%. Πρόσφατα ο κ. Υ.Ε.Ν., σε επιστολή του διαβεβαίωνε όλους τους συνταξιούχους ΝΑΤ για το "αμέριστο ενδιαφέρον του προς όλους εκείνους οι οποίοι με τον κόπο και το μόχθο της δύσκολης δουλειάς τους στήριξαν και στηρίζουν την Ελληνική ναυτιλία και την Ελληνική οικονομία".

Ο ναυτικός όμως έστελε εδώ τα χρήματά του επειδή εδω υπήρχε ο δεσμός του με την πατρίδα, η οικογένειά του. Από εκείνη που κράτησε αυτή την οικογένεια - ηρωίδα έχει αποκληθεί σε διάφορους "πανηγυρικούς" - την σύζυγό του, βρήκαν να "κόψουν" την έκπτωση.

Απευθυνόμενοι στον κ. Υ.Ε.Ν. του ζητάμε να αναθεωρήσει την αψυχολόγητη και άδικη απόφαση των υπηρεσιών του, που στα μάτια μας εκθέτουν τον ίδιο. Ζητάμε επίσης από τον βουλευτή του νομού μας και Υφυπουργό Ανάπτυξης, τον κ. Νομάρχη και από όλα τα πολιτικά κόμματα καθώς και από την Π.Ν.Ο. να πιέσουν προς την ίδια κατεύθυνση.

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος
Α. Μπενεττάτος
Ο Γραμματέας
Β. Μαρκέτος

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΓΙΑΤΡΟΥΣ ΤΟΥ ΕΟΠΥΥ

Πληροφορούμε τους συναδέλφους ότι στις 31/7/2018 έληξαν οι συμβάσεις των ιατρών Παθολόγων και Γενικής Ιατρικής, οι οποίοι συνταγογραφούν πλέον με την προβλεπόμενη αμοιβή (10 ευρώ σύμφωνα με πληροφωρίες μας). Εναλλακτικά συνταγογράφηση γίνεται δωρεάν από το ΠΕΔΥ (πρώην ΙΚΑ) Λεωφ. Βερυωτίη 61, (Απέναντι από τα γραφεία ΙΚΑ), Αγροτικά Ιατρεία, Κέντρα Υγείας και Νοσοκομείο. Τα ανωτέρω έως όπου οργανωθεί το σύστημα του Οικογενειακού Ιατρού. Κατά τα λοιπά το σύστημα περιθάλψης παραμένει ως έχει. Διαγνωστικά εργαστήρια, φυσικοθεραπείες, κ.λ.π. Επίσης, σας πληροφορούμε ότι στο ΦΕΚ αρ. 2315/19-6-2018 Τεύχος Β' κυκλοφόρησε η κοινή υπουργική απόφαση του Νέου «Ενιαίου Κανονισμού Παροχών Υγείας (ΕΚΠΥ) του Εθνικού Οργανισμού Παροχών Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ)» ο οποίος τέθηκε (:) σε εφαρμογή από την 1η Οκτωβρίου 2018.

Ποια θέματα μας απασχολούσαν τότε; Με τον «πλούτο» που η «ανάπτυξη» παράγει, όπως οι «ειδικοί» μάς διαβεβαίωνουν η ζωή μας αναβαθμίστηκε; Δεν θα αναφερθούμε ιδιαίτερα στις περικοπές που επιβλήθηκαν μέσω των μνημονίων, στις συντάξεις μας. Θα σημειώσουμε μόνο πως παρά τις Μερσεντές που «αγοράσαμε» στους «πατέρες του Έθνους», δεν μπόρεσαν να κάνουν κάτι για να αποφυγούμε τα μνημόνια και τις περικοπές, την υποβάθμιση της ζωής μας.

Με το θέμα των εκπτώσεων κατά 50% των εισιτηρίων των συζύγων των συνταξιούχων ναυτικών, αυτών των «ηρωίδων» όπως ειρωνικά (καθώς η συμπεριφορά τους απέδειξε) τις αποκαλούσαν (ή μισές νύφες ή μισές χήρες ήδη από την πρώτη νύχτα του γάμου τους, κατά τον προσφυή χαρακτηρισμό του γιατρού Βύρωνα Σπ. Λυκιαρδόπουλου) που «κόπηκαν», φαίνεται πως έπιασαν τόπο οι έντονες διαμαρτυρίες και επανήλθαν. Κάτι είναι κι αυτό.

Όσο για την κατηγοριοποίηση των συντάξεων μας από τότε σύμφωνα με τα παρατιθέμενα στοιχεία επιβεβαιωνόταν η αντίληψη πως ναί μεν οι συνταξιούχοι ναυτικοί να είναι οι πλέον "ριγμένοι" όμως οι ποντοπόροι ήταν και είναι οι απλώς "ριγμένοι", κυριολεκτικά αγνοημένοι δεν υπάρχουν για τις διάφορες κεφαλές της Εμπορικής Ναυτιλίας. Συμπερασματικά η ζωή τότε ήταν κατά την άποψή μας "σκάλες" καλύτερη από την τωρινή πλην φυ-

σικά των πλουσίων, των εκατομμυριούχων ο αριθμός των οποίων συνεχώς αυξάνεται.

Παρά τα δέθεν φιλολαϊκά μέτρα που οι κυβερνήσεις παίρνουν, έτσι για να πειστούν οι πλεόν δύσπιστοι ποιοί είναι οι πραγματικοί κουμανταδόροι. Ξαναδημοσιεύουμε τέλος το κείμενο «Η χρυσή κληρονομιά» του αείμνηστου Αριστομένη Γεωργιάτου φιλόλογου-Λυκειάρχη του οποίου τα κείμενα κοσμούσαν την εφημερίδα μας για κοντά 20 χρόνια.

Και το δημοσιεύουμε για δύο λόγους: σαν ένα είδος μνημοσύνης για τον ίδιο και σαν υπενθύμιση για ακόμα μία φορά το τι θησαυρούς μας κληρονόμησαν οι αρχαίοι Έλληνες και πόσο ανίκανοι σταθήκαμε να το αντιληφθούμε και να τους εκμεταλλευτούμε.

Να εκμεταλλευτούμε αυτούς τους θησαυρούς, να επωφεληθούμε από αυτήν την χρυσή κληρονομιά.

Πώς να γίνουν όμως όλα αυτά αφού ούτε τους γνωρίσαμε, ούτε έχουμε κατανοήσει το τι πρόσφεραν στην ανθρωπότητα; Στο σχολείο κάποιες σχετικές γνώσεις αποκτήσαμε, ξόραλτα, επιπόλεια.

Αντίθετα, οι ξένοι και περισσότερα ξέρουν για αυτούς και τους τιμούν, μαθαίνοντας σε σχολεία των χωρών τους αρχαία ελληνικά, τα οποία διδάσκονται σε πανεπιστήμια ή Λύκεια, υποχρεωτικά ή προαιρετικά, σε πάνω από 30 χώρες. Σε μία μόνο χώρα, στην Γερμανία, είναι υποχρεωτικό μάθημα σε 208 Λύκεια.

Πριν 20 χρόνια...

ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ MERCEDES

Οι εκπρόσωποί μας στο Εθνικό κοινοβούλιο αποφάσισαν ότι πρέπει να τους βοηθήσουμε να αποκτήσουν νέα αυτοκίνητα για τις μετακινήσεις τους, μια Mercedes για τον καθένα. Κάποια χρόνια πριν τους ήταν αρκετό ακόμη και παπάκι, κάποιος έτσι κυκλοφορούσαν.

Δεν ήθελαν, λέει, να επιβαρύνουν την τσέπη μας. Τώρα όμως είμαστε Ευρωπαίοι, πλούτισαμε, άρα μπορούμε να τους πληρώσουμε τις Mercedes. Και (έμμεσα) και τα εισιτήριά τους στα μεταφορικά μέσα.

Και τα γραμματόσημα της αλληλογραφίας τους (έμμεσα πάντα). Και... και... και πολλά άλλα.

Όμως πρέπει να εκτιμήσουμε το γεγονός πως μόνο και μόνο για τη δική μας εξυπηρέτηση, για να προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο, αγωνίζονται στις εκλογές να κερδίουν τη βουλευτική έδρα. Και να μη μεμψιμοιρούμε.

Η ΧΡΥΣΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Αριστομένη Κ. Γεωργιάτου (Μέρος πρώτο)

Οι αρχαίοι Έλληνες, παρατήρησε κάποιος, χρησιμοποιώντας και τεχνικούς όρους, φρόντισαν και έφτιαξαν γνώση και πνεύμα τόσο στερεά, που αντέχουν εκτός ψυγείου 3.000 χρόνια. Δεν υπάρχει πλευρά της ανθρωπίνης ζωής, δεν υπάρχει τομέας του φυσικού κόσμου που να μην τους οδήγησε η αξεδίψαστη τάση για έρευνα και η ακόρεστη δίψα για γνώση. Τα είπαν όλα. Και το σπουδαιότερο, τα πρόσφεραν σε όλον τον κόσμο.

Είπαν πως ο 5ος αιώνας π.Χ. είναι ο πιο λαμπρός και ο πιο τολμηρός στην παγκόσμια λογοτεχνία. «Από την πνευματική παραγωγή εκείνης της εποχής», λέει ένας Γερμανός σοφός, «μιλάει ο Δαίμων της Ανθρωπότητας». Ο Μιχαήλ Άγγελος αισθανόταν, όπως έλεγε, δύο μέτρα ψηλότερος, όταν διάβαζε τον Όμηρο. Ο Φρόντ, πατέρας της ψυχανάλυσης, από τα συγγράμματα των Αρχαίων πήρε τα σύμβολά τους. Στη Γαλλία τον προπερασμένο αιώνα για να εκθέσει κανείς υποψηφιότητα βουλευτή, έπρεπε να έχει μελετήσει τον Θουκυδίδη, ενώ ο Οικονομικός του Ξενοφώντα διδασκόταν σε Οικονομικές Σχολές. Οι σχετικές αναφορές δεν έχουν τέλος. Τα συγγράμματα που σώθηκαν ξεπερνούν τους 300 τόμους των 300 σελίδων ο καθένας, το 1/10 της όλης πνευματικής παραγωγής. Με τους αρχαίους Έλληνες μίηκε για πρώτη φορά σε λειτουργία η σκέψη, φως του κόσμου και δόξα του ανθρώπου, για να βάλει τάξη στο χάος, μέτρο στην αμετρία, να δώσει μορφή στην αμορφία και να ελευθερώσει το είδος μας από πολλές δουλείες, τις προλήψεις και τις δεισιδαιμονίες, τις δεσμεύσεις και το φόβο.

Έτσι ξεκίνησε η ιστορία του ευρωπαϊκού πνεύματος, για να θέσει όλα τα προβλήματα, να βγάλει τον άνθρωπο από το ζωώδες βιολογικό επίπεδο, να βάλει στη θέση του μύθου το λόγο και να καταδείξει το απροσμέτρητο βάθος του πνευματικού κόσμου. Θα ήταν άλλη η όψη του κόσμου, αν δε χάνονταν τα όσα χάθηκαν κι αν αξιοποιούνταν από τον άνθρωπο τα λίγα που διασώθηκαν. «Προτιμώ να βρω την αιτία ενός πράγματος παρά να βάλω στο κεφάλι μου το στέμμα του Βασιλιά της Περσίας», έλεγε ο Δημόκριτος. Και πολύ αργότερα στους αδελφούς Καραμαζώφ του Ντοστογιέφσκυ, ο Μίτσα: «Είμαι ένας από εκείνους που δε γυρεύουν εκατομμύρια, αλλά μια απάντηση στα ερωτήματά μου». Και τι άλλο δε είναι η φιλοσοφία παρά ερωτήματα που ζητούν απαντήσεις; Πρώτοι οι Αρχαίοι Έλληνες επισήμαναν τη διαφορά ανάμεσα στην επιστήμη και τη φιλοσο-

φία. Θα πρέπει κανείς να αναλώσει μια ζωή, για ν' αποκτήσει στοιχειώδη ενημέρωση. Να διαθέσω εγώ το χρόνο μου; Και τι με ενδιαφέρουν; Θα πει κάποιος, φρόντισε, ο ανυποψίαστος. Γιατί είναι υπερχρονικοί και υπεριστορικοί, γιατί είναι πάντα νέοι και επίκαιροι. Στον Πλάτωνα π.χ. θα βρούμε προβλήματα που να «ξεχειλίζουν από μοντερνισμό και σύγχρονη γεύση: σοσιαλισμό και κομμουνισμό, φεμινισμό, έλεγχο γεννήσεων, ευγονική, προβλήματα ηθικής και αριστοκρατίας, επιστροφής στη φύση, προβλήματα ψυχανάλυσης. Συμπόσιο πλούσιο για διαλεχτούς καλεσμένους».

Οι περισσότεροι και εγκυρότεροι ξένοι σοφοί και επιστήμονες, παλαιοί και σύγχρονοι, παραδέχονται και αναγνωρίζουν ότι η τέχνη, η φιλολογία, η επιστήμη, η φιλοσοφία των Ελλήνων ανήκουν στις μόνιμες και

χαράς για τα δικά σου αγαθά και κυνηγός την εξουσία με την ιδέα ότι θα μπορέσεις έτσι ν' αρπάξεις ό,τι σου λείπει, είσαι πολύ μακριά από την έννοια της χρηστής διοίκησης. Δείξε πως έχεις γνωστικό και ηθικό εξοπλισμό, για να σε χειροκροτήσουν ως άξιο κυβερνήτη. Όταν δε διαθέτεις γνώση, δεν μπορείς να έχεις έγκυρη γνώμη. Αν δεν έχεις ήθος, δεν οδηγείς. Φρόντισε, άρχοντα, να θαυμάζεσαι περισσότερο για την αξία σου και λιγότερο για το αξιωματό σου. Θέσπιζε νόμους που να μη μοιάζουν με τον ιστό της αράχνης... Εκλέγεται για να ωφελήσει, όχι για να βλάψει, και οι νόμοι πρέπει να γίνονται όχι για σένα, αλλά για τους πολίτες που εξουσιάζεις. Κράτησε μακριά τους κόλακες, τους λιβανιστές και τους αριβίστες παλατιάκδες κι όταν αποχωρείς από την εξουσία, να έχεις γίνει ενδοξότερος, όχι πλουσιότερος. Λογάριαζε

αναπαλλοτριώτες κατακτήσεις της ανθρωπότητας. Γιατί; Γιατί τα ανθρώπινα πάθη, τα προβλήματα και τα ερωτήματα που τις γέννησαν και οι ανθρωπίνες ανάγκες που κλήθηκαν να θεραπεύσουν θα διαρκέσουν όσο και ο άνθρωπος. Οι Έλληνες της κλασικής εποχής είναι οι πρώτοι που ανέπτυξαν πολιτική ζωή και μελέτησαν την πολιτική σε θεωρητική βάση. Έδωσαν απαντήσεις σε όλα τα προβλήματα της πολιτικής και παρουσίασαν όλες τις πολιτικές τάσεις και ιδέες, ύστερα από συστηματική μελέτη όλων των συστημάτων διακυβέρνησης. Για πρώτη φορά διατυπώθηκαν θέσεις και απόψεις, όπως οι ακόλουθες: «Η πολιτική πρέπει να αποβλέπει στην κοινωνική αρμονία. Οι άρχοντες τρία πράγματα πρέπει να γνωρίζουν, ότι κυβερνούν ανθρώπους, ότι κυβερνούν σύμφωνα με τους νόμους και ότι δεν κυβερνούν αιώνια.

Οι πόλεις και οι χώρες γίνονται ευτυχισμένες, όταν αυτοί που διαχειρίζονται τις δημόσιες υποθέσεις μπορούν να εμπνεύσουν στους πολίτες την αρετή. Πως όμως να εμπνεύσει κανείς στους άλλους κάτι, όταν ο ίδιος δεν το έχει; Πως να δείξει το δρόμο που ο ίδιος δεν τον διάβηκε; Αν λα-

πως, όπου κανείς μπορεί ν' ασχμηθεί και να κάνει ό,τι θέλει, εκεί της πολιτικής το καράβι, ξυλάρμενο, θε να βουλιάξει».

Η συμβολή των Αρχαίων Ελλήνων στον πνευματικό πολιτισμό ομολογείται από τους πιο επιφανείς διανοητές του κόσμου. Βασικοί άξονες της προσφοράς τους είναι η γλώσσα και η παιδεία τους.

Η γλώσσα τους θεωρείται το τελειότερο πνευματικό εργαλείο που σφυρηλάτησε ποτέ η ανθρωπινή νόηση. Γνωρίσματά της ο πλούτος, η σαφήνεια, η τελειότητα, η πληρότητα. Τίποτε το περιττό. Το τελειότερο βιολί της ανθρωπίνης σκέψης. Στην Αγγλική υπάρχουν 40 χιλιάδες ελληνικές λέξεις (Λεξικό Κωνσταντινίδη - Θεσσαλονίκη).

Η σύγχρονη ορολογία στις επιστήμες, στη Φιλολογία, στη Φιλοσοφία, στην πολιτική, στις καλές τέχνες, στον αθλητισμό είναι κατά βάση Ελληνική. Υπάρχουν και υποστηρικτές της άποψης ότι οι ευρωπαϊκές γλώσσες είναι διάλεκτοι της Ελληνικής - 6 εκατομμύρια λέξεις, 71 εκατομ. τύποι (H/Y IBY-KOS της κ. ΜΑΚΝΤΟΝΑΛΝΤ).

Η παιδεία τους είχε σκοπό την εξοδότη του ανθρώπου από το ζωώδες βιολογικό επίπεδο.

Επεδίωκε το φωτισμό με τη διδαχή, γιατί ήξεραν πως όσο ευκολότερα κανείς αποκτώνεται, τόσο δυσκολότερα γίνεται άνθρωπος.

Ιδεώδες η δημιουργία του καλού κάγαθου ανθρώπου. Ισορροπία ανάπτυξη σωματικών και ψυχοπνευματικών δυνάμεων, καλλιέργεια ηθικής ευαισθησίας, ανάπτυξη της ευφυΐας, διαμόρφωση χαρακτήρα.

Καλύτερα ζητιάνους παρά αμόρφωτους, βαρύν η απαίδευσία. Με την γνώση επεδίωκαν την απαλλαγιά από τις προλήψεις και τη δεισιδαιμονία, από το φανατισμό και τη μισαλλοδοξία, τη σοφιστεία.

Στόχος η εσωτερική αυτονομία, η πνευματική και ηθική ελευθερία. Πρώτοι έδωσαν τα στοιχεία της ανθρωπίνης τραγικότητας.

Τραγικός είναι μόνο ο ελεύθερος άνθρωπος... Σαν ελεύθεροι άνθρωποι αποστρέφονταν το δεσποτισμό και την τυραννία.

Δεν προσκύνουσαν αφέντες ούτε προστάτες και εξουσιαστές. Η αξιοπρέπεια του ατόμου, η ακεραιότητά του, η πνευματική του εγρηγόρηση, η ταυτότητά του θεωρούνταν -όπως και είναι- προϋπόθεση της ελευθερίας. Κάτι είχε καταλάβει ο Πέρσης εκείνος, όταν απευθυνόμενος στο Μαρδόνη, είπε: «Φευ, Μαρδόνη, οίους επ' άνδρα ήγαρες μαχσομένους ημέας, οι ου περί χρημάτων τον αγώνα ποιούνται, αλλά περί αρετής!». Και ο Κύρος, όταν έλεγε στους Μυρσίους: «Την ελευθερίαν ελοίμην (θα προτιμούσα) αντί ων (δώνων) έχω και άλλων πολλαπλασίων».

Θεωρούσαν δούλους «όχι μόνο τους αγοραστούς και τους αιχμαλωτισμένους, αλλά και όλο το μουντό, ανώνυμο και απρόσωπο πλήθος, που σερνόταν στα βαρβαρικά βασίλεια, κάτω από αυταρχικούς δεσπότες. Ακόμα και τους απαίδευτους».

ΠΑΡΡΗΣΙΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΟΣΤΟΜΙΑ
Είναι δύσκολο ακόμα και στην εποχή μας να φαντασθούμε το βαθμό παρρησίας και ελευθεροστομίας των πολιτών στις δημοκρατούμενες αρχαίες ελληνικές πόλεις. Αν τους στερούσες τους στερούσες το οξυγόνο της ζωής. Χωρίς παρρησία ο λόγος έχανε την αξία του. «Στους πολίτες να συμβουλεύεις όχι τα ευχάριστα, αλλά τα σωστά». Είχαν σε μεγαλύτερη εκτίμηση τον εχθρό που έλεγε την αλήθεια από τον προσπιτό φίλο, που μιλούσε χαριστικά. Τιμούσαν βέβαια εκείνους που πρόσφεραν υπηρεσίες, ποτέ όμως προσωπολατρεία, χαμέρπεια, δουλοφροσύνη.

Όταν ο Μιλτιάδης μετά τη νίκη των Αθηναίων στο Μαραθώνα ζήτησε να του ανεγείρουν ανδριάντα, του απάντησαν πως η αξιώς του θα ήταν δικαιολογημένη, αν είχε κερδίσει μόνος τη νίκη στο Μαραθώνα.